ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

47-дохи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 300 (13002) | 1969 оной декабриин 24, среда | Сэн 2 мүнгэн

Ленинэй хэтэдээ мүнхэ үзэл суртал ба ажал хэрэгүүд, тэрэнэй ажабайдалай агуу-ехэ баатаршалга совет хүнүүдтэ, бүхы дэлхэйн ажалшадта зориг бадаруулгын ба түшэг найдабариинь дундаршагүй эшэ үндэһэн мүн болоно.

(«В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай тезисүүдһээ).

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИНЭЙ ТҮРЭҺӨӨР 100 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ ТЕЗИСҮҮД*)

В. И. Ленин—шэнэ түхэлэй пролетарска партиие [бай]гуулагша, социалис революциин теоретик ба вождь

...ин ниитын хүгжэлтын диалектикые, экономико бо-...ын харилсан нүлөөлэлгые, ниитын байдалай ба мэ-...лсаа холбооe, бусад олон асуудалнуудые бүхы та-...лэһэн байна. Ниитын хүгжэлтын асуудалнуудые ...э бодото хэрэгэй, суртал бодолой тэмсэлэй эрилтэ-...а холбоотойгоор шэнжэлэн тодорхойлһон байдаг. ...офи ба социологидохи субъективнэ хараа бодол ба-...үүмжэлэн, политическэ волюнтаризм ба хорото ...бодолой уг унгиие эрид шууд элишэлэн соһиһон ...аруунай оппортунизмын тактикын теоретическэ үн-... бологшо фатализмын ба зүндөө үүдэлгын шэглэл-...шааһан шүүмжэлэлынь шухала удха шанартай.

...тын хүгжэлтын объективнэ ушар байдал ба шэг-...дорхойлхы удха шанартай байһые онсолон тэмдэг-... түүхэдэхи оршон байдал научна гүн гүнзэгыгөөр ...олониитын, ангинуудай, партинуудай революционно ...л, ушар ёһо мэдэлгэ ба эмхидхэлэй, тэрэшэлэн тус тус ...л ябуулгын удха шанарые шууд мэдэрхэ ябадал-...холбодог байһан. Ленинэй диалектическэ ухаан бо-...тализмые социализмын халан һэлгэхэ юрэнхы нү-...бии болоод байха үедэхи субъективнэ нүхэсэлэй ...лбоотой революционно хүдэлөөе түргэдхэхэ шэнэ ...нуудые тодорхойлоо. Гэхэтэй хамта ажалшадай ре-...ябуулгануудые хэхээр бэлэн байлга ба хаба ша-...эй ушар ёһо мэдэлгэ ба эмхидэл, тэмсэлэй дүй ...люциин амжалта туйлаха шиидхэхы нүхэсэл боло-...н заадаг байгаа.

...стско-ленинскэ теориин революционно-шэңэдхэн ...ргэ, Ленинэй хүтэлбэри доро большевигүүдэй пар-...г ажал ябуулгадахи революционно бодото хэрэг-...ориин нэгэдхэгдэһэн ушар Агуу ехэ Октябриин со-...люциин илалта дотор эли тодоор бэелээ.

... Февралиин революци хаанта засагые хүмэрюулэн ...ржуазин засаг тогтооһон юм. Тэмсэлэй шэнэ ша-...ческэ засаг эзэлэн абаха, социализмын түлөө тэм-... дамжан орохо зорилго хүдэлмэришэн ангиин урда ... Ленин социалис революцида оролгын тодорхой ...иие, хүдэлмэришэн ангие зэбсэглээ бэлэй. Апрель-... дотор, партиин апрельскэ конференци ба VI съезд-...бэлдэгдэһэн документнүүд соо, өөрынгөө статьянууд ... үгэнүүд дотор Ленин айхабтар ехэ элсүүлхы ...тегическэ, тактическа уряанудые гаргаһан юм. ...үнөө үеын онсо шэнжэнь юуб гэхэдэ, пролетариа-...ёо хүсэд мэдээгүй, эмхидхэлээр дутамаг байһанһаа ...ржуазида засаг үгэһэн революциин түрүүшынь ша-... хоёрдохи шатада дамжан орохо шухала болоод ...даа засаг түрые пролетариадай, тон үгытэй таряа-...э оруулха ёһотой» гэжэ Ленин тэмдэглээ бэлэй. ..., 114 нюур).

...а хосорол (хаанта засагай ба мүлжэгшэ ангинуу-...тухай политикаһаа уламжалан, орон имэ байдалда ...а хүрэһэн) зайсуулха тодорхой программатайгаар

большевигүүд социалис революцида ерэһэн байгаа. Большевигүүд хадаа хуушаниие һандаргагшадай, шэнэ общество зохёон байгуулагшадай партиин гуримаар жагсан тэмсэһэн юм. «Гүрэн ба революци», «Тохёолдохоёо байһан хосорол ба тэрээнтэй хайшан гэжэ тэмсэхэб», «Большевигүүд гүрэнэй засаг бариад байжа шадаха гү?», мүн Ленинэй энэ үеын бусад зохёолнууд социально-политическэ ба экономическа шэнэдхэлгэнүүдые бэелүүлхэ партиин бодото программа болоо һэн.

Программна заабаринуудай тодо һонор байһан ушар, тэдэниие сэхэ шууд бэелүүлһэн ябадал дагажа ябагшадайнь нилээд хубиие меньшевигүүдэй ба эсернүүдэй эбсэгшэ партинуудай нүлөөнһөө сүлөөрүүлхэ, олонхи ажалшадые өөһэдынгөө тала руу татаха, социалис революциин политическэ армиие эмхидхэн бүридүүлхэ арга большевигүүдтэ олгоһон байна. Социализмын түлөө хүдэлмэришэн ангиин тэмсэл, амгалан байдалай түлөө арад бүгэдын хүдэлөөн, газарай түлөө таряашадай тэмсэл, Россин дарлагдаһан арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэл нэгэ шэглэлтэ урасхал болон ниилээ бэлэй.

1917 оной февраль октябрь хоёрой хоорондохи үе соо Ленин түрүүтэй большевигүүдэй парти ангиин тэмсэлэй элдэб формонууд ба онол аргануудые хэрэглэлгын, тэдэниие шадамараар зохилдуулгын ба һэлгэлгын, үе бүхэндэ тэдэнэй эгээн үрэ ехэтэй шэлэлгын эрхим жэшээ харуулаа. Ленин революционно таарамжатай ушар байдал ба зэбсэгтэ восстани тухай һургаал бүхы талаарнь тодорхойлон зохёоходоо, марксис теоридо онсо ехэ нэмэлтэ хэһэн байна.

Объективнэ, мүн субъективнэ таарамжатай ушар байдал бии болоод, ниитэ национальна зүришэлдөөн бүрилдөөд, тэмсэлэй бүхы түүхээр хэдэн арбаад миллион хүнүүдэй оюун мэдэрэл, дура зориг ба хүсэл абьяасай бэлдэгдээд байхадань лэ, партимнай капитализмые дёбтололгодо олониитые элсүүлэн оруулаа. Большевигүүдэй парти Ленинэй хүтэлбэри доро жагсан, искусствада шэнгеэр восстанида хандаха гэһэн марксис эрилтые бодото дээрэнь бэелүүлээ.

Агуу ехэ Октябриин социалис революци социальна үндэһэн асуудалнуудые шиидхэлгын: дарлагшад мүлжэгшэдэй засагые унагаалгын, пролетариадай диктатура тогтоолгын, энгэй, буржуази-помещитүүдэй зөөриие ниитын, социалис зөөри болголгын, аграрна асуудалые таряашадай аша туһада үнэн зүбөөр шиидхэлгын, колониальна ба национальна дарлалтаһаа дулдыданти арадуудые сүлөөрүүлгын, социализм байгуулха политическэ ба экономическа арга нүхэсэл хангалгын эрхим жэшээ бүхы дэлхэйдэ харуулаа.

Агуу ехэ Октябриин социалис революци—дэлхэйн социалис революциин түрүүшын илалта түгэс ябуулга мүн. Энэ революци томо гэгшын гүрэнэй политическэ, социально-экономическа түхэл шэнжые үндэһөөрнь хубилгаа, уласхоорондын сүлөөрэлгын хүдэлөөе бүри дээдэ шатада гаргаа, «Социализм байгуулгын замые бүхы дэлхэйдэ заагаа, зонхилолгынь эсэс ойртожо байна гэжэ буржуазида харуулаа» гэжэ Ленин хэлээ бэлэй. (37-дохи том, 30 нюур). Бүхэдэлхэйн түүхын шэнэ бүлэг эхилээ.

Социализм—ленинизмын сурталай бодото бэелэл мүн

...ин хубисхалай илаһанай һүүлээр социалис бай-...оретическэ ба тодорхой асуудалнууд, дэлхэйн ре-...жэлтын саашанхи хараа бодол ленинизмдэ гол ... юм. Ленинэй, большевигүүдэй партиин бүхэдэл-...габьяань юуб гэхэдэ, тэдэ дэлхэй дээрэхи түрүүшын ...щество байгуулгые толгойлһон байна. СССР-тэ социа-...тайгаар байгуулга, социалис замда бусад оронуу-...ушар—Маркс—Энгельс—Ленинэй һургаалай бодо-...лоно.

... социалис шэнэдхэлгэнүүдһээ уламжалан, бүхы ...льна түхэл шэнжэнь революционно ёһоор хубил-...оэд, уласхоорондын сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй гүрэн ...тай үндэһэ һуури табигдаа. Совет ороной жэшээ ...дэлхэйдэ асари ехэ революционно нүлөө үзүүлээ. ...байгуулалтын—социалис ба капиталис байгуулал-...дохи тэмсэл саашадаа дэлхэйн политикын, арадуу-...илсаанай голынь болохо гэжэ Ленин хэлэһэн юм. ...игдаһан асари ехэ зорилгын, материальна ба соё-...люур байдалай хоорондохи алгасалые зайсуулха ...үдэй республикын түрүүлэн шиидхэхэ ушартай

болоһон тон бэрхэтэй асуудал байһан юм. Орон дотор түрүү политическэ байгуулалта батажаа, үйлэдбэриин гол хэрэгсэлнүүд ниитын зөөри болгогдоо бэлэй. Гэхэ зуура жэжэ товарна хүдөө ажахы тэрэ зөөриин ехэнхинь болодог байгаа, мүн дэлхэйн түрүүшын ба граждан дайнуудай, гадаадын интервенциин һандаралта хойшолонгуудаар дэбэргэгдэһэн технико-экономическа гээгдэл харагдаа бэлэй. Иимэ оршон байдалда манай Эхэ орониие социалис ёһоор хүгжөөхэ арга боломжонууд ба зам тухай асуудал имагта шухала болоһон байгаа.

Оромнай социалис общество байгуулхын тула щухала бүхы, яһала хүрэмөөр юумэтэй гэжэ В. И. Ленин тоолодог байһан. Шэнэ, хүдэлмэришэн-таряашадай засагай айхабтар ехэ эмхидхэхы хүсэндэ, революционно олониитын зохёон байгуулхы баргадашагүй арга боломжодо Ленин гүн ехээр этигэдэг байһан.

Социалис байгуулалтын асуудалнуудые ленинскэ ёһоор ойлголго «Совет засагай ээлжээтэ зорилгонууд», «Зүүнэй» өөдэгүй ахир ябадал тухай, жэжэ буржуазна ааша тухай», «Агуу ехэ үүсхэл», «Пролетариадай диктатурын үедэхи экономико ба политика», «Эдеэ хоолой налог тухай», «Кооперации тухай», «Манай революци тухай», «Рабкриниие хайшан гэжэ шэнэдхэн эмхидхэхэ ёһотойбибди», «Багашье һаа, һайниинь дээрэ», мүн бусад зохёолнууд дотор научна ёһоор баримталан тайлбарилагдаһан, найруулагдаһан байдаг.

«Зүүнэй коммунистнууд», троцкистнууд ленинскэдэ харша, ондоо хараа бодолнуудые баримталдаг байһан юм. «Зүүнэй коммунистнууд» экономическа шухала үндэһэ һуури бэлдэнгүйгөөр, коммунис ёһо гуримуудые тэрэ дары бэелүүлхэ гэһэн хорото балмад эрилтэ табидаг байба. Революционно Росси консервативна Европотой тэмсэжэ тэнсэхэ гэжэ һанаһанай дэмы, баруун тээхи оронуудта социалис революциин болоһоной һүүлээр лэ СССР-тэ социализм илажа магад гэжэ троцкистнууд мэдүүлдэг байгаа. Манай парти шэнэ общество байгуулха асуудалаар Ленинэй тодорхойлһон түсэбые баримталан буулта хэһэн тэдэ хараа бодолнуудые буруушаагаа бэлэй.

Үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые арадай зөөри болголго, ажахын капиталис ёһо гуримые обществын бүхы гэшүүдэй ашаг туһада ниитэ түсэбэй ёһоор эрхилэгдэдэг үйлэдбэреэр һэлгэлгэ социализмын гол удхань болоно гэжэ Ленин зааһан юм. Ажалшадай бүхы хүсые демократическа ёһоор эмхидхээгүй һаа, гүрэнэй ажал ябуулгада тэдэниие эдэбхитэйгээр хабаадуулаагүй һаа, тиимэ дамжан оролго бэелүүлэгдэжэ шадагдахагүй. Социализм гээшэмнай капиталистнуудгүйгөөр, ажалай ба хэрэглэлэй хэм хэмжээе гүрэнэй, ниитын эмхинүүдэй зүгһөө нарин шангаар хиналтын үндэһөөр ажаллахые хараална.

Зүришэлдөөнүүд ба бэрхэшээлнүүдһээ сүлөөрһэн, ямар нэгэн түгэс обществын үглөө мүнөө бэлэн болошохоор хүлеэдэг хүнүүдые В. И. Ленин наада баридаг байһан юм. Социализм гээшэмнай дарлагшадай обществонуудһаа тад ондоо, тон шэнэ ёһоной байгуулалта мүн. Гэхэ зуура, социализм хадаа коммунис байгуулалтын түрүүшын шата, капитализмын удаадахи шата болоно, тиимэһээ тэрээндэ «түрэлхиин мэнгэ» үшөөл үлэһэн байгаа. Социализмын хүгжэлтэ—тэрэнэй ниитэ эмхидхэлэй юрын түхэл шэнжэһээ «коммунизмын экономическа хүгжэлтын шатанууд гэжэ нэрлэжэ болохоор байһанһаа» дулдыдаха дээдэ түхэл шэнжэдэ дамжан оролгын орёо хэрэг болоно. (33-дахи том, 98-дахи нюур).

Россин хүдэлмэришэн анги революциин зохёон байгуулхы зорилгонуудые шиидхэжэ эхилхэдээ, шэнжэлэгдээгүй замда ороһон, айхабтар ехэ бэрхэшээлнүүд ба һаад тойбонуудтай ушарһан байгаа. Коммунис парти—үзэгдөөгүй ехэ дэлисэтэй зохёон байгуулхы хүдэлмэри үүдхэһэн ба эмхидхэһэн парти—урда тээнь хэзээшье, хэнэйшье шиидхээгүй асуудалнуудта харюунуудые алхам бүхэндөө бэдэрхэ ёһотой байгаа.

Дайсан харша капиталис хүреэлэлгэдэ байһан орон дотор шэнэ общество байгуулагдаа. Тиимэ хүреэлэлгэ сэрэгэй, политическэ, экономическа, суртал бодолой талаар хашалта хэжэ, капитализмые дахинаа һэргээхэ гү, али хамтын ажахын ургалтые, ажабайдалай шэнэ ёһо гуримай бүрилэлгые, социалис мэдэрэлэй хүгжэлтые ядахын сагта хойшо татаха һэдэлгэ гаргажа үргэлжэлхэ байха гэжэ Ленин уридшалан һэргылүүлһэн юм.

Түүхын дүй дүршэлһөө харахада, социализм байгуулгын хэрэг унагаагдаһан дарлагша ангинуудай зүгһөө, хуушан дэлхэйн хүсэнүүд ба гурим заншалай зүгһөө үсэд шанга эсэргүүсэлтэтэй хододоо ушардаг байна. Пролетариадай гүрэн социализмын дайсадай, буржуазин һүйдхэлэй ябуулгануудые дараха. тиихэдээ хото ба хүдөөгэй жэжэ буржуазна этэгээдүүдэй, хуушанай интеллигенциин зариманай политическэ гүйбалзалгые зайсуулха ушартай болодог байха юм. Хуушанай байдал һэргээхэ гэжэ сэхэ эрмэлзэдэг хүсэнүүдһээ гадна, мүн элдэб эсын баруунай ба «зүүнэй» ревизионис этэгээдүүд үзэл бодолой ба политикын талаар тиимэ һэдэлгэнүүдые гаргадаг байна.

Ленинэй наһа бараһанай һүүлээр партида, Ленинэй захяа заабаринуудта эсэргүү троцкис этэгээдүүдэй дёбтолго илангаяа һүжэрөөгдөө бэлэй. Тэдэнэр Совет засагай хорото дайсадай зүгһөө өөгшөөгдэн һайшаагдадаг, дэмжэгдэдэг байһан, капиталис хүреэлэлгын эгээл түримхэй хархис хүсэнүүдэй дёбтолгонуудтай тэдэнь сагаараа тудалдадаг байһан юм. Троцкистнууд эсэстээ контрреволюциин ба Совет засагта эсэргүүсэгшэдэй зам руу дугташан ороһон байгаа.

Бүхы партимнай Центральна Комитедэйнгээ ударидалгаар ленинизмые хамгаалхын тула жагсан бодоо һэн. Тиимэһээ троцкизмые үзэл бодолой талаарнь элишэлһэн, эмхидхэлэй талаарнь бута соҳиһон юм. Партиин генеральна хараа шугамые буржуазна үзэл бодолой үндэһөөр хазагайруулдаг, индустриализациин ба хүдөө ажахые коллективизацилгын хурдан түргэн дабшалтада эсэргүүсэдэг нюдарган баяшуулые ангиин ёһоор усадхалга буруушаадаг баруунай оппортунистнууд баһал тиигэжэ бута сохигдоо бэлэй.

Коммунис парти, совет арад Ленинэй захяа заабаринуудые бэелүүлэн, түбэгтэй ба алдартай замаар дабшажа ерээ. Зайлашагүй илаха байһыень научна коммунизмын үндэһэ һуури табигшадай тодоруулһан социализм, Ленинэй хүтэлбэри доро байгуулагдажа эхилһэн социализм Советскэ Союз дотор бодото дээрээ бэелүүлэгдэн мандаа.

Дэлхэйн социалис байгуулалтын бүридэлгэнь дэлхэйн экономическа ба политическэ хүсэнүүдэй бүридэлэй талаар, социализмын аша туһада болоһон түүхэтэ шэнэ хубилалтын, уласхоорондын оршом соо ленинизмын бодото дээрээ бэелэн мандаһанай гэршэ болоно. Ниитын шэнэ байгуулалтада хүргэхэ зам совет арадай, социалис хани нэгэдэлтэ арадуудай баатар габьяата оролдолго хүсэлэлгөөр дэлхэйн бүхы арадуудта зорюулагдан гол түлэб шэнжэлэгдэһэн, туршагдаһан байна.

6. Социализм байгуулгын гол зэбсэгынь пролетариадай диктатура болоно. Энэмнай пролетариадай бата этигэлэй, ушар ёһо мэдэлгын, нягта эмхидэлэй, гурим журамай хүсые капиталай хүсэндэ, буржуазин холбоондо, тэрэнэй захиргаанай дүй дүршэлдэ, энгэй үмсын үзэл ба шунал абьяаста эсэргүү шэглүүлэн табиха арга хүдэлмэришэн ангида, ажалшадта олгоно.

Парижска коммунын, ородой гурбан революциин дүй дүршэлые согсолоод, Ленин пролетариадай диктатура тухай Маркс, Энгельсын һургаалые саашань хүгжөөжэ, улам тодорхойлоо, ямаршье буржуазно-парламентарна республикада орходоо һураггүй демократическа, шэнэ түхэлэй гүрэн бологшо Соведүүдэй республикын түүхэтэ удха шанарые гүнзэгыгөөр элирүүлэн харуулаа. «Хэрбээ революционно ангинуудай арад зоной зохёохы ажал ябуулгаһаа Соведүүдэй мүндэлэн бии болоогүй һаань, Россида пролетариин революци найдамжагүй хэрэг болохо бэлэй» (34 т., 305 нюур),—гэжэ Ленин хэлээ һэн.

Совет гүрэн түсэбтэ социалис үйлэдбэриие хүгжөөхэ обществын культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хүсэтэ зэбсэг байһанаа, ниитын болон хубиин аша туһые, шэнэ хуули гуримые, социалис туйлалтануудые хамгаалха, дэлхэйн революционно-сүлөөрэлгын хүдэлөөе дэмжэхэ зэбсэг байһанаа бодото байдал дээрэ харуулаа.

Пролетариадай диктатура хадаа, мүлжэгшэдэй демократиие ажалшадта зорюулһан социалис демократяар һэлгэһэн ябадал үнэхөөрөө арадай засагай мандаһан үе шатын эхин мүн. Ажалша арадые түбхын түрүүнэ капиталай дарлалтаһаа сүлөөлхэдэ, ажалшадые оюун бодолой дарлалта мүлжэлгэһөө сүлөөлхэдэл, бодото эрхэ сүлөө туйлагдаха гэжэ Ленин хэлэдэг һэн. Үгын, хэблэлэй, суглаануудай гэхэ мэтын политическэ эрхэ сүлөөнүүд тэрэнэй зүгһөө хододоо ангиин талаар тайлбарилагдажа, ажалшадые социалис ёһоор жагсааха, социалис үзэл бодолые нэбтэрүүлхэ, социализмда эсэргүү номнолой «сүлөөе», контрреволюционно хүсэнүүдэй эмхидхэхэ «сүлөөе» болюулха нүхэсэл гэжэ хододоо харагдадаг һэн.

Социалис обществодохи эмхидхэл болон хүтэлбэриин хэрэг Ленинэй зохёоһон демократическа централизмын гол ёһондо түшэглэнэ. Энээнэй ёһоор, ажахы болон социально-культурна байгуулалтын хэрэгые нэгэн янзаар, түсэбөөр, нэгэдэмэл аргаар хүтэлбэрилхэ зуураа, мүн нютаг нютагуудай үүсхэлые бадаруулха, ниитэ зорилгоёо туйлахын тулада элдэб арга зам, хэрэгсэлнүүдые ашаглаха шухала юм. Нэгэ талаһаа, «областничество» гэхэ гү, али гансал өөрынгөө нютагай талые хараха, иигэжэ эмхи гуримгүй ябадал гаргаха, нүгөө талаһаа, «бюрократическа централизм» гаргаха гэхэ гү, али «демократическа централизмые нозог нобшо, нэгэл янза түхэлэй ябуулгатай хүдхаха» (36 т., 152 нюур) ябадалые болюулха гээшэ хүн зоной социалис үүсхэл эдэбхиие дэлгэрүүлхэ, шэнэ общество зүбөөр хүтэлбэрилхэ шухала эрхэ нүхэсэл гэжэ Ленин тоолодог байгаа.

Шэнэ байгуулалтын уг удха шанарынь социалис гүрэнэй социальна үндэһэ һуурииие улаа дараагаар үргэдхэхые эридэг. Социализмын байгуулагдаад, бүхы арад зоной социализмын талада батаар ороод байхадань, хүдэлмэришэн анги дэлхэйн империализмда эсэргүү, буржуазна болон жэжэ буржуазин үзэл сурталда эсэргүү шэглэлтэй ангиин тэмсэл ябуулна. Тиихэдээ ажахынуудаа хамтадхаһан таряашалтай, ажалша интеллигенцитэй нягта нэгэдэлтэй байна. Пролетариадай диктатурын гүрэн бүгэдэ арадай политическэ эмхи болон хубилна гээшэ. Тиихэдэнь өөрынгөө манлай бологшо Коммунис парти түрүүтэй хүдэлмэришэн анги хүтэлбэрилхы үүргээ дүүргэһээр лэ байна.

Бүгэдэ арадай социалис гүрэн пролетариадай диктатурын хэрэгые үргэлжэлүүлнэ, коммунис байгуулалтын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ эмхидхэхы хүсэн болоно. Бүхы ажалшадай дэмжэлгэдэ, тэдэнэй ушар ёһо мэдэнгеэр туйлаһан эмхидхэлдэ түшэглэхэ зуураа, бүгэдэ арадай гүрэн социалис обществын хуулинуудые, тэрэнэй дүрим болон ёһо гуримуудые эбдэдэг хүнүүд тушаа баалалтын шухала хэмжээнүүдые абахаһаа арсадаггүй.

Революцида харша хүсэнүүдэй болон дэлхэйн империализмын дёбтолгонуудһаа социализмын туйлалтануудые хамгаалха гээшэ социалис гүрэнэй хүгжэлтын алишье шатадань тэрэнэй эгээл шухала хэрэгүүдэй нэгэн байгаа. Ямаршье революци өөрыгөө хамгаалжа, аршалжа шадахал һаа, зарим тэды удха шанартай байха гэжэ Ленин хэлэдэг һэн. «Пролетариадай илалта туйлаһан ороной бэеэ хамгаалха хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандадаг хүн бүхэн тэрэнэй дэлхэйн социализмтай бэелүүлһэн холбоое эбдэнэ гээшэ»,—гэжэ Ленин онсолон тэмдэглэдэг һэн. (26 т., 292 нюур).

Партиин, Ленинэй байгуулһан Хүдэлмэришэн-таряашадай Улаан Арми—илаһан арадай зэбсэгтэ хүсэнүүд—граждан дайнда революциин туйлалтануудые хамгаалжа шадаа.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

*) ...эл. Эхниинь манай газетын декабриин 23-най

[РО]ССИН АЖАЛШАДАЙ АЖАЛАЙ АЛХАМ

[РС]ФСР-эй долоодохи зарлалай Верховно Соведэй зургаадахи сесси

...та үдэрые — Владимир Ильич ...эһөөр 100 жэлэй ойе эрхимээр ...бүхы совет хүнүүдэй ажал хэрэ-...эбүүд мүнөө холбоотой. Ороной ...һэдынгөө туйлалтануудые агууехэ ...юулна. Тэрэнэй нэрэтэй шэнэ ам-... туйлаха түсэбүүд холбоотой.

... 1970 он тухай совет хүнүүдэй һа-...эдэнэй бэелүүлхэ түсэбүүд илан-...сэдьхэл хүдэлгэмэ байна бшуу. ...енинскэ ойн жэл, та... ...эл болоно. Тэрэнэй шэнжэнүүд ...рховно Соведэй һаяхан дүүрэһэн ...баталан абаһан хуулинуудһаа эли ...гдана. КПСС-эй XXIII съездын ...үдээр хараалагдаһан угаа шуха-...но-экономическа зорилгонуудые ... эдэ хуулинууд зорюулагданхай. ...лүүлгэ манай Эхэ ороной арадай ...шадань хүгжөөхэ үндэһэ һуури ...э.

... республикэнуудтай зэргэлэн яба-... Федерации 1970 ониие эхилхээ ...СР-эй Верховно Соведэй депута-... экономико ба культурые саашан-...э шухала асуудалнуудые хара-...жа үзэхын, зүбшэн хэлсэхын тулада Москвада ерээ.

РСФСР-эй долоодохи зарлалай Верховно Соведэй зургаадахи сесси декабриин 23-да, Кремлиин Ехэ ордон соо өөрынгөө хүдэлмэри эхилээ. Заседаниин зал соо Россин Федерациин арадуудай түлөөлэгшэд суглараа. Балконууд ба ложонуудта олон тоото айлшад: Москвагай областиин ажалшадай түлөөлэгшэд, журналистнууд һуугаа.

Нүхэд Г. И. ВОРОНОВ, А. П. КИРИЛЕНКО, К. Т. МАЗУРОВ, А. Я. ПЕЛЬШЕ, А. Н. ШЕЛЕПИН, В. В. ГРИШИН, Д. Ф. УСТИНОВ, Ф. Д. КУЛАКОВ болон М. С. СОЛОМЕНЦЕВЫЕ, СССР-эй ба Россин Федерациин Верховно Соведүүдэй Президиумүүдэй гэшүүдые, РСФСР-эй правительствын гэшүүдые сугларагшад халуунаар угтаа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ депутат М. Д. Миллионщиков сессиие нээгээ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй наһа барагһан депутадууд Д. П. Шевлягинай ба К. Г. Рязанкинай дурасхаалые сугларагшад хүл дээрээ бодон зогсожо, ёһолон хүндэлөө.

Шэнээр һунгагдаһан депутадууд В. Т. Дементьевэй, В. М. Малофеевэй, С. В. Ефимовэй, В. С. Смирновой эрхэ түлөөлэлгые шалгалгын дүнгүүд тухай элидхэл хэхын тулада Мандатна комиссиин түрүүлэгшэ депутат Н. Л. Коноваловта үгэ үгтөө.

Ростовско областиин Гуковска һунгуулиин округһоо депутат В. Т. Дементьевэй, Архангельска областиин Плесецкэ һунгуулиин округһоо депутат В. М. Малофеевэй, Горьковско областиин Арзамасска һунгуулиин округһоо депутат С. В. Ефимовэй, Ленинград городой Ждановска һунгуулиин округһоо депутат В. С. Смирновой эрхэ түлөөлэлгые мэдэрһэн тухай Мандатна комиссиин тогтоол нэгэн дуугаар баталагдаа.

Удаань сессиин зүбшэхэ зүйлнүүд нэгэн дуугаар баталан абтаа:

1. РСФСР-эй арадай ажахые 1970 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай.
2. РСФСР-эй 1970 оной гүрэнэй бюджет тухай ба РСФСР-эй 1968 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай.
3. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталалга.

Нэгэдэхи асуудалаар РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, РСФСР-эй Госпланай түрүүлэгшэ депутат К. М. Герасимов элидхэл хэээ.

СЕССИИН АСУУДАЛНУУД ЗҮБШЭХЭ ЗҮЙЛДЭ ТАБИГДАБА

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй заседаниһаа

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй заседани М. А. Ясновой хүтэлбэри доро декабриин 22-то болоо. Россин Федерациин Верховно Соведэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнууд хаража үзэгдөө.

РСФСР-эй ажалшадай депутадуудай районно, городской Соведүүдэй гүйсэдкомуудта хүдөө ажахын управлениинүүдые эмхидхэн байгуулха тухай Указ Президиумэй заседани дээрэ баталагдаа, «РСФСР-эй Верховно Соведэй сагүргэлжын комиссинуудай дүримдэ нэмэлтэ оруулха тухай» хуулиин проект дэмжэгдээ.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дурадхаһан, РСФСР-эй арадай ажахые 1970 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб, РСФСР-эй 1970 оной гүрэнэй бюджет, РСФСР-эй 1968 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай асуудалые Верховно Соведэй түсэблэлгынбюджетнэ ба һалбаринуудай комиссинууд даб дээрэ хаража үзөө, эдээн тушаа РСФСР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ табигдаха тобшолол бэлдээ гэһэн РСФСР-эй Верховно Соведэй түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ И. Е. Клименкын мэдээсэлые Президиум анхаралдаа абаба.

Карелиин АССР-эй, Ставрополиин хизаарай, Костромской областиин сагүргэлжын комиссинуудай хүдэлмэри тухай асуудал заседани дээрээ ажалшадай депутадуудай Соведүүд хаража үзөө. Эдэ комиссинуудай олонхинь хүдэлмэреэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр эрхилдэг болоо гэжэ тогтоол соонь хэлэгдэнэ. Ажахын ба социально-культурна байгуулалтын асуудалнуудые шиидхэхэ, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулан ажалшадай коллективүүдэй абаһан социалис уялгануудые дүүргэлтэ эмхидхэхэ хэрэгтэ тэдэнэй дүүргэдэг үүргэнь дээшэлээ, комиссинуудай һанамжа ба дурадхалнуудай үрэ дүн һайжараа. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум сагүргэлжын комиссинуудай хүдэлмэриие һайшааба.

РСФСР-эй хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдые олгохо тухай Указуудые Президиум баталаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй даалгабаряар М. А. Яснов правительствын шагналнуудые заседани дээрэ барюулба. Совет гүрэнэй үмэнэ габьяатай байһанайнь түлөө, 70 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, Чечено-Ингушай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ И. А. Алмазовта Ажалай Улаан Тугай орден барюулагдаа. Совет гүрэнэй үмэнэ габьяатай байһанайнь түлөө, 50 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан шагналда хүртэһэн Мурманска областной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. М. Митвеевтэ, Липецкэ областной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. Д. Новиковто Ажалай Улаан Тугай орден мүн лэ барюулагдаа. (ТАСС).

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИНЭЙ ТҮРЭҺӨӨР 100 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

Манай арад зон Коммунис партиин хүтэлбэри доро социализмын аша туһада эгүүридэ мүнхэ баатаршалга харуулан, Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ олониитын баатарлиг ябуулга үйлэдөө. Энэ дайн туйлай хүшэр хүндэ туршалга болобошье, мүн эрэлхэг зоригой һургуули болоһон байна. Энэ дайн нахадаа агуухэ илалтаар түгэсөөб гэхэдэ, социализм бүхы совет обществые таһаршагүй бата нэгэдэлтэй болгоо, тэрэнэй экономикые түгэс хүсэтэй, урдань үзэгдөөгүй нугархай, хубилгахада хүнгэн болгоо, сэрэгэй эрдэм ухаае хүсэтэ ехээр хүгжөөгөө, гайхамшагта сэрэгшэд болон сэрэгэй начальнигуудые хүмүүжүүлээ. Дэлхэйн империализмын сохилтын гол хүсэнүүд болгошо германска фашизм болон Японой империализмые бута сохилго, Совет Армиин өөрынгөө сүлөөрэлгын арюун хэрэгые бэелүүлһэн ушар Европо, Азиин хэдэн оронуудта арадай-демократическа революцинуудай амжалта туйлахада шиидхэхы ехэ туһа болоо юм.

Совет хүнүүд арадай ажахые хүгжөөхэ, оронoй бэеэ хамгаалха шадалые дээшэлүүлхэ зуураа, бүхы социалис нэгэдэлэй экономическа болон сэрэгэй-политическэ хүсэ шадалые, мүн тэрэндэ ородог орон бүхэнэй хүсые ехэ болгохын тулада али бүхы юумые бэелүүлхэ гэжэ интернациональна уялгамнай гэжэ тоолодог. Империалистнуудай контрреволюцие нэбтэрүүлхэ гэһэн политикадань харюу болгон, манай социалис нүхэсэл нугаршагүй түгэс хүсэеэ, арадуудай революционно туйлалтануудые хамгаалха гэһэн эрид шиидэмжэеэ урдаһаань тулгана.

7. Түрүү теорёор зэбсэгжэһэн, тэмсэлдэ хатуужаһан, ажалшадай дунда айхабтар хүндэтэй болоһон, хүн зоной һанал мэдэрэлые харуулжа, тэрэндэ нүлөөлжэ шададаг марксистско-ленинскэ партиин хүтэлбэри доро социализм, коммунизмын байгуулалтые амжалтатайгаар бэелүүлжэ болохо гэжэ ленинизм һургадаг.

КПСС хадаа марксизм-ленинизмын гол ёһонуудта, революционно уг заншалнуудта үнэн сэхэ байһанайнгаа, эбдэршэгүй хатуу нэгэдэлтэй, хүнүүдэй хизааргүй этигэдэг үзэл сурталтай байһанайнгаа, мүн коммунистнуудай морально-политическэ талаар эрхим дээдын шанартай байһанайнь ашаар лэ ехэ хүсэтэй юм. Өөрынгөө эмхи бүхэндэ, мүн парти дотор бүхы дээрэнь ажал хэрэгэй ямар ябажа байһанай түлөө коммунист бүхэн ехэ харюусалга дааха ёһотой гэжэ парти тоолодог. Коммунистнууд граждан болон Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агуухэ дайнуудай жэлнүүдтэ, социализмын байгуулалтын жэлнүүдтэ тэмсэлшэдэй түрүү зэргэдэ ябаа. Тэдэнэр коммунис байгуулалтын ямаршье хэрэгтэ эдэбхитэ түрүүшүүлэй үүргэ хододоо бэе дээрээ даажа ябадаг юм.

Марксизм-ленинизмын теоридо, тэмсэлэйнгээ дүй дүршэлдэ түшэглэн, КПСС политическэ хараа шугам зохёодог, олониитые хүтэлбэрилдэг, обществын экономикые, социально-политическэ болон оюун ухаанай ажалые шэглүүлдэг, хүтэлбэриин али бүхы эмхинүүдэй ажал ябуулгые нэгэдхэдэг, тааралдуулдаг байна. Өөрынгөө зорилгонуудые партимнай сэхэ бэелүүлхэһээ гадна, мүн Советүүдээр, гүрэнэй органуудаар, ниитын эмхинүүдээр дамжуулан, тэдэниие һайшаан, үүсхэлыень бадаруулан бэелүүлдэг юм.

Ажалшадай эгээл ниитэ эмхи болгошо, олон миллион хүдэлмэришэд болон алба хаагшадта коммунизмын һургуули болгошо Совет профсоюз манай обществын хүгжэлтэдэ шухала үүргэ дүүргэдэг. Совет профсоюз партиин хүтэлбэри доро оронoй экономико болон бэеэ хамгаалха шадалые бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ, арад зоной байдалые һайжаруулхын түлөө, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын, социалис мүрысөө дэлгэрүүлхын, ажалшадые хүдэлмэридөө коммунис ёһоор хандадаг, ушар ёһо мэдэнгээр жаяг зарлигые сахидаг болгохын түлөө, ажал хүдэлмэриин, һуудал байдалай эрхэ нүхэсэлые һайжаруулжа, ажалшадай амаралтые эмхидхэхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг.

Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союз хадаа партимнай дайшалхы туһалагша, халааниинь болоно. «Залуушуулай союзуудай зорилго» гэһэн Ленинэй хэлэһэн түүхэтэ үгэнь тэрэнэй ажал ябуулгын программа болоно. Хэдэн үеын залуу коммунистнууд, социализм байгуулагшад комсомолой зэргэдэ, политическэ талаар хатуужаа юм.

Коммунис партимнай бүхы совет арадай манлайнь, ажалшадай бүхы эмхинүүдэй политическэ хүтэлбэрилэгшэнь юм. Түүхын үмэнэ айхабтар ехэ харюусалгатай, арад зоной үмэнэ ехэ уялгатай байһанаа ходо мэдэржэ байдаг тула партимнай һанаагаа амарһан байдалда ородоггүй. «Партияа бэеэ дээгүүр абхуулдаг партиин байдалда ябаашье оруулха ёһогүйбди» (40 т., 327 нюур) гэһэн Ленинэй захяань коммунистнуудта нангин удхатай юм. Али бүхы бодото парти дотор шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлэгдэхэ ёһотой гэжэ Ленин заадаг һэн. Энэ хадаа жама ёһон, партиин хүгжэхэ зайлашагүй эрхэ нүхэсэл, общество дотор тэрэнэй хүтэлбэрилхы үүргэеэ дүүргэхэ нүхэсэл мүн.

Социальна үйлэ хэрэгүүдэй бодото шанарые шэнжэлэн, олониитын дүй дүршэлые согсолон, урагшаа дабшаха замаа хараалха зуураа, партимнай шэнэ арга боломжонуудые элирүүлэн, али бүхы бэрхэшээлнүүдые, зөрилдөөнүүдые усадхаха хэмжээнүүдые зохёодог. КПСС эрхэ засагые хэтэрүүлжэ, социалис демократи болон революционно хуули ёһые хазагайруулха ябадалда хүргэһэн ганса нэгэн хүндэ һүгэдэн шүтэлгые эрид буруушаагаа. Мүн ниитын хүгжэлтын хуули ёһые, хамтын органуудай һанамжые хайхарангүй, паучна хүтэлбэриин оронд өөрынгөө һанаашаар шиидхэбэри абажа хүтэлбэрилхэ ябадалые буруушаагаа. Партиин болон гүрэнэй ажабайдалда ленинскэ ёһо гуримай шангаар сахигдажа, шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлэлгын дэлгэрүүлэгдэжэ, хамтаараа хүтэлбэрилгын гол ёһоной шууд бэелүүлэгдэжэ, олониитэ зонтой үргэн холбооной тогтоогдоод байгаа сагта дурсагдаһан муу үйлэ ябадалнууд дахин дабтагдахагүй байна. Ганса нэгэ хүндэ шүтэн һүгэдэлгые, өөрын һанаагаар хүтэлбэрилхэ ябадалые шүүмжэлһэн ушарые һамбаашалан, арад зондо болон социализмда эсэргүү ябуулга хэхэ, социалис байгуулалтын түүхые хараар будаха, революционно туйлалтануудые муушалха, марксизм-ленинизмын гол ёһонуудые хубилгаха гэһэн али бүхы һэдэлгые парти эрид буруушаана.

Партийна ажабайдалда хабаатай ленинскэ ёһо гуримуудые, партийна, гүрэнэй, суртал бодолой ба ажахын бүхы һалбаринуудые хүтэлбэрилгын ленинскэ гол ёһонуудые һэргээхэ ба хүгжөөхын тула КПСС һүүлэй жэлнүүдтэ угаа ехэ хүдэлмэри хэһэн байна.

Марксистско-ленинскэ партиин хүтэлбэрилхы болон эмхидхэхы ажал ябуулгань шэнэ обществын хүгжэлтэдэ хүдэлмэришэн ангиин шиидхэхы нүлөө үзүүлхэ гол нүхэсэл мүн. Партиин хүтэлбэрилхы үүргые һулаpуулха гэһэн али бүхы һэдэлгэ хадаа социализмда харша хүсэнүүдые һэргээхэ, капиталис ёһо гуримые дахин бусааха аюулые ехэ болгодог гэжэ дүй дүршэл харуулна. Мүн энэгн тухай Ленин һануулан хэлэһэн байна.

Марксизм-ленинизмын гол ёһонуудта, хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай аша туһада партиин үнэн сэхэ байха, парти болон арадай нэгэдэлые бэхижүүлхэ гэһэн Ленинэй захяа заабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ, революциин хэрэгтэ, коммунизмын хэрэгтэ саашанхи амжалтануудые туйлаха бата нүхэсэл мүн.

8. «Олон миллион хүнүүдэй ажаһуухын тулада шухала хэрэгтэй продуктнуудые түсэбэй ёһоор үйлэдбэрилэн хубаарилха хэрэгые эмхидхэхэ шэнэ, тон орёо хэсүү, харин нягта харилсаае бии болгохо талаар хэгдэхэ үрэ дүн ехэтэй, зохёохы ажал» (36 т., 171 нюур) хадаа засаг абаһанай һүүлээр пролетариадай, бүхы ажалшадай дүүргэхэ гол зорилго мүн гэжэ Ленин һургадаг һэн.

Ниитын зөөри болбол социализмын экономическа үндэһэ һуури мүн гэһэн Марксын бодолые саашадань гүнзэгырүүлжэ, Ленин тэрэ зөөриие саашадаа хүгжэхэ гол зам болон түхэл маягые тодорхойлоо. Томо машинна индустри ажахынуудые бүхы гүрэнэй хэмжээгээр хамтадхахые эринэ. Тиимэһээ предприятинууд болон эмхи зургаануудые ажалшадай түс түс коллективүүдтэ зөөри болгон үгэхэ гэжэ хараалдаг «кооперативна социализм» гэдэгэй һургаалынь научна социализмтай нэгэшье ниитэ адли зүйлгүй юм. «Үйлэдбэриин бүхы хэрэгсэлнүүдые бүгэдэ арадай зөөри болгохо гэшэ социализмын зорилго мүн. Харин суднанууд судныя зөөри болон хүдэлмэришэдтэ, банкнууд банкын алба хаагшадта ороxо ёһотой гэшэ тон буруу»,—гэжэ Ленин хэлээ һэн. (35 т., 411 нюур).

Имагтал эрдэм ухаан болон техникын тон шэнэ туйлалтануудта түшэглэһэн, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта бэелүүлэгдэһэн ехээр хүгжэнги индустриальна үйлэдбэри гэшэ социализмын материальна үндэһэ һуури болохо шадаха юм гэжэ В. И. Ленин һургадаг. Үйлэдбэриин гол хэрэгсэлнүүдые хамтадхаха гэһэн зорилгын удаа дараагаар шиидхэгдэхэ тума «капитализмда ерхэдэо дээдэ зэргын ниитын байгууламжа бии болгохо гэһэн үндэһэн зорилго, түсэхайлбал ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, энээнтэй дашарамдуулан (мүн энээнэй тулада) тэрэниие эрхим зэргээр эмхидхэхэ» (36 т., 187 нюур) гэһэн зорилго гол шухала болоно гэжэ тэрэ бэшээ һэн.

Ленинэй хүтэлбэри доро зохёогдоһон Россиие электрификацилха гүрэнэй түсэб (ГОЭЛРО) дотор электрын эршын үндэһоор үйлэдбэриин шэнэ хүсэнүүдые бии болгохо, байгаалиин баялигуудые комплексоор ашаглаха, үйлэдбэридэ түрүү техникэ, технологи нэбтэрүүлхэ, тэрэниие шэнээр эмхидхэхэ тушаа гол шэглэлнүүд хараалагдаһан байна. Ленинэй һургаалые даган ябажа, Советүүдэй оронoй ажалшад партиингаа хүтэлбэри доро орон дотороо индустриализаци бэелүүлээ. Энэ хэрэг түүхын тон богонихон болзор соо, түрүүшын табан жэлнүүдэй суута жэлнүүдтэ үнгэрэгдэжэ, СССР-ые дэлхэйн промышленна талаар эгээл хүгжэнги оронуудай нэгэн болгоһон байна.

В. И. Ленин олон миллион жэжэ үйлэдбэришэдые социалис замда оруулха шухала байһые, мүн тэрэ замда оруулха арга хэрэгсэлнүүдые эрдэм ухаанай ёһоор үндэһэлһэн байна. Томо үйлэдбэридэ орходоо эдэ ажахынуудта социалис хамтадхалгын кооперативна түхэл маягые хэрэглэлгэ таарамжатай байна гэжэ Ленин тоолодог һэн. Таряашалай үмсын ажахынуудые хамталһанай, совхозуудые үргэнөөр хүгжөөһэнэй ашаар хүдөөдэ байһан жэжэ товарна болон капиталис байгууламжанууд социалис ёһоной ажахынуудта түриглэһэн юм. Бүгэдэ ниитын болон кооперативно-колхозно—иимэ хоёр түхэлтэй ниитын зөөри хадаа хүдөө ажахын шэнэ экономическа харилсаанай үндэһэ һуури болоһон байна. Хүдөө ажахын техническэ үндэһэ һууриин шанарай шэнэлэгдэһэнэй ашаар Советскэ Союз мүнөө эрхим һайнаар онһожоруулагдаһан хүдөө ажахын томо үйлэдбэритэй боложо, энэнь элеэ хоол, түүхэй эд улам ехээр бүтээн гаргалгые хангана.

В. И. Ленин социалис экономикые түсэблэхэ, хүтэлбэрилхэ гол шухала асуудалнуудые эрдэм ухаанай талаар шиидхээ. Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта түсэбэй ёһоор ажахые эрхилхэ үндэһэ һуури Ленинэй сэхэ хүтэлбэри доро бэелүүлэгдээ һэн. Түсэбтэ экономикые хүтэлбэрилхэ ленинскэ эрилтэнүүд гэхэдэ, тэрэниие эрдэм ухаанай талаар һайнаар үндэһэлхэ, саашанхи байдалаа зүбөөр тодорхойлжо, зорилгоёо ямар дараагаар бэелүүлхэб гэжэ тодорхойлжо шадаха, эрдэм ухаан болон техникын шэнэ шэнэ туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлые хараадаа абаха, мүн хубилжа байгаа эрхэ нүхэсэлнүүдһээ дулдыдуулан, хүтэлбэреэ уян нугархай байлгаха гэһэн эрилтэнүүд болоно.

Социализм болбол материальна баялигые хубаарилха шэнэ гурим байгуулаа. Хүдэлмэрилэгшэ бүхэн, ажалай коллектив бүхэн өөрынгөө хэһэн ажалай аша үрын зэргээр, бүгэдэ ниитын хүдэлмэридэ оруулһан болото хубитынгаа зэргээр материальна урмашуулгада хүртэдэг байна. Түүхэдэ эгээ түрүүлэн социализм үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүд тушаа хүнүүдые адли эрхэтэй болгоо, мүлжэлгэ дарлалые усадхаа. Гэбэшье хэрэглэмжын талаар, материальна хангалын талаар хүнүүдые гүйсэд адли эрхэтэй болгожо үшөө шадахагүй гэжэ Ленин заадаг һэн.

Хубаарилга гэшэ социализмын үедэ үйлэдбэриие нэмээн ехэдхэхэ, ажалай шанар, тэрэнэй бүтээсые дээшэлүүлхэ, ажалша хүнэй үүсхэлые бадаруулха хүсэтэ зэбсэг мүн гэжэ Ленин тоолодог байгаа. Гэхэтэй хамта өөрынгөө ажал хүдэлмэридэ ушар ёһо мэдэнгээр, социалис ёһоор хандахагүй байбал, зорилго, аша туһамнай нэгэн гэжэ олониитын ойлгохогүй байбал, социализм байгуулха аргагүй гэжэ хэлэдэг һэн. Ажал хүдэлмэридэ шэнээр хандалгын эхин үзэгдэл болоһон коммунис субботнигууд гэшэ «буржуазие унагаагшада орходоо үлэмжэ хэсүү, үлэмжэ шухала, үлэмжэ шиидхэхы шанартай эрид хубилалтын эхин мүн. Юундэб гэхэдэ, энэ хадаа өөрынгөө хуушан ёһо заншал дадалые, забхай ябадалые, жэжэ буржуазин эгоизмые, хүдэлмэришэн болон таряашадта хараалта капитализмын уг залгамжалан орхиһон эдэ бүхы дадалнуудые илаһан ябадал болоно»,—гэжэ Ленин хараһан байна (39 т., 5 нюур.).

Манай түсэбүүдэй дүүргэлтын амжалта түбхын түрүүндэ хүнүүдһээ дулдыдана гэжэ тэмдэглэхэ зуураа. Ленин «бодото эмхидхэлшэдые, сэсэн ухаатай, дүй дүршэл һайнтай хүнүүдые, социализмда үнэн сэхэ байхатайа хамта, совет эмхинүүдтэ олон хүнүүдэй хамтын эбтэй эетэй бата ажалые (шууяа шаагае, хүл хөөрсэгые хайхарангүй) даруу һайнаар эмхидхэжэ шададаг хүнүүдые танин шэлэхэ, туршажа үзэхэ» (36 т., 193 нюур) гэжэ Ленин өөрөөшье эрмэлздэг, бусадыешье һургадаг байгаа.

Экономикые социалис ёһоор эмхидхэлгын ленинскэ гол ёһонуудай айхабтар ашаг үрэтэй байһаниинь Советскэ Союзай жаһээ дээрэ эгээ түрүүн эли тодоор харуулагдаа. Промышленна үйлэдбэриин хэмжээнэй талаар манай орон бүри дайнай урдахи жэлнүүдтэ дэлхэй дээрэ табадахи һууриһаа хоёрдохи һуурида гараһан байна. Амгалан ажалай жэлнүүдтэ промышленна продукциин жэлэй дунда зэргын ургалта 14 процент байгаа. Харин бүхы совет үе соо энэнь 9.9 процент байһан юм. Тиихэдэ мүн лэ энэ турша соо США, Англи, Франци болон Баруун Германида промышленна продукциин ургалта 2—4 процент байгаа юм. Капитализмын усадхагдахада, обществын үйлэдбэриин хүсэнэй хүгжэлтые асари ехээр түргэдхэхэ арга олдоно гэһэн Ленинэй уридшалан бодомжолһон зүйлынь гүйсэд баталагдаа.

9. Соёл культурын бүхы туйлалтануудые ажалшадай аша туһада зорюулха гэшэ социализмын зорилго мүн гэжэ Ленин тэмдэглэдэг һэн. Политическэ засагай хүдэлмэришэн ангиин гарта ороһоной һүүлээр эрдэм ухаанай, техникын, искусствын амжалтанууд бүгэдэ арадай баялиг боложо, хүнэй оюун бэлигые дарлалтын зэбсэг хэрэгсэл болгохо арга боломжо хэтэдээ болюулагдаһан байна.

Соёлой хубисхал тушаа Ленинэй табиһан программа революционно теори болон бодото байдалда шухала оруулалта болоо. Тэрэнэй гол удхань хадаа—арад зоной гэгээрэлые дээшэлүүлхэ, үргэн олон ажалшадые политикада, эрдэм ухаанда, уран һайханай үнэтэ зүйлнүүдтэ хүртөөн хабаадуулха бүхы эрхэ нүхэсэлые бии болгохо; научна социалис үзэл бодолые дэлгэрүүлжэ, тэрэнэй үндэһөөр арад зоной оюун ухаанай ажалые эмхидхэхэ; жэжэ буржуазин үзэл болон заншалнуудые усадхаха ябадал болоно.

Мүнөө СССР-эй бүхы хүн зоной гурбанһаа үлүүнь дээдэ, дунда һургуулитай болонхой. Бүгэдэ ниитын уялгата дунда һуралсалда оролго бэелүүлэгдэжэ байна. Арадай ажахын болон соёл культурын бүхы һалбаринуудта 820 мянга гаран научна хүдэлмэрилэгшэд ажаллана. Хүдэлмэришэд, таряашадай, алба хаагшадай ажалай мэргэжэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байһан ушар туйлай ехэ ниитын баялиг гэшэ.

Социалис общество доторхи оюун ухаанай ажал хадаа ниитэ партиин, ниитэ пролетариин хэрэгэй таһаршагүй хубинь мүн гэжэ парти хододоо тоолодог байгаа. Литература болон искусство партийна, арад зоной шанартай байха гэһэн ленинскэ гол ёһонууд Совет засагай идейно-политическэ үндэһэн дээрэ ухаанай, уран бүтээлэй амжалта интеллигенциин эрхим хүсэнүүдые жагсааха һуури болоо. Ленинэй захяа заабариин ёһоор, оюун бэлигтэ хүндэ гам хайратайгаар хандажа, зохёохы бэдэрэлгэ хэхэ нүхэсэл олгохотоёо хамта, сурталай, политическэ талаар манай үзэлдэ тон тааруу байхые, сэдьхэл бодолой, уран һайханай эрилтэнүүдые эли тодоор дүүргэдэг байхые эринэ. Социализмда харша бодолнуудые «литератураар далдалан» нэбтэрүүлхэ, элдэб гоё гоо үгэнүүдээр халхалан, хархис үзэл дэлгэрүүлхэ, түлюур ядуу удхые түхэл янзын элдэб эсын маягаар далдалха ябадалтай Ленин эбэшэгүй тэмсэл хэдэг, мүн уран һайханай зохёолнуудые бааза бүдүүнээр, гансал өөрынгөө һанаашаар сэгнэхэ ябадалые буруушаадаг байгаа.

Социалис соёл культура гэшэ хүн түрэлтэнэй оюун бэлигэй хүгжэлтэдэ бүхэдэлхэйн-түүхэтэ алхам мүн.

10. Социализм хадаа ангинуудые удаа дараагаар усадхажа, социальна тэгшэ эрхын батажан тогтохо үе мүн гэжэ В. И. Ленин тодорхойлһон байна. Ниитын харилсаануудые социалис ёһоор хубилган шэнэдхэхэ гэшэ. нэгэ талаһаа, дарлалта мүлжэлгын гуримые, ажабайдалые хубиин үмсын ёһоор эмхидхэлгые һандаргаан усадхаха. нүгөө талаһаа, тэдэнэй һуури дээрэ хото, хүдөөгэй ажалшадай ушар ёһо мэдэнгээр нэгэдэһэн бүгэдэ арадай коллективые байгуулха гэһэн иимэ хоёр талатай үйлэ хэрэг юм.

Хүдэлмэришэн ангиин болон бүхы ажалшадай холбоон энэ шэнэдхэн хубилалтада шиидхэхы ехэ удха шанартай. Гол шухала зорилгынгоо, аша туһынгаа нэгэн ниитэ байһан тула хүдэлмэришэн анги болон бүхы ажалшад холбоо бэхижүүлжэ, хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэри доро социализм байгуулха [illegible] зониие жагсаан нэгэдхэдэг.

Социальна илгаануудые удаа дараагаар усадхажа байгаа социалис общество дотор хүдэлмэришэн анги ниитын гол түрүү хүсэн байһаар. Совет засагай туршада хүдэлмэришэн анги тон ондоо болон хубилжа, мүнөө СССР-эй ажалшадай хахадһаа үлүүнь болонхой. Хүдэлмэришэн анги ниитын продуктын эгээн ехэ хубиие бии болгодог, техническэ дэбжэлтын түрүү зэргэдэ ябадаг, ниитын үйлэдбэриин шиидхэхы һалбаринуудта хүдэлдэг. Совет хүдэлмэришэнэй түхэл шэнжэ дотор ухаанай ажалда хабаададаг болоһон, ушар ёһо мэдэхэ индустриин ажалшанай ба хүн зоной хоорондо арюун һайхан харилсаа батадхан, шэнэ байдалай түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэлшын шэнжэ шанарнууд нэгэдэн ниидэнэ.

Ажалша таряашад жэжэ үмсэтэнэй анги байһанаа колхозно таряашадай анги, шэнэ, социалис ниитын хүсэн боложо хубилаа. Колхозно-кооперативна байгуулалтын, совет ёһоной байдалай ашаар, хүдэлмэришэн ангиин болон Коммунис партиин ажалша таряашадта саг үргэлжын политико-хүмүүжүүлгын нүлөө үзүүлдэгэй ашаар таряашад хамтаараа ажаллаха дүй дүршэлдэ дадаһан, хамтын һанал бодолтой болоһон, ажахые мүнөөнэй индустриальна арга методээр ябуулха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр оролсодог болоһон байна.

Социалис байгуулалтын түрүүшын жэлнүүдтэ Ленин хуушан мэргэжэлтэдые хэрэглэхэ, тэдэниие шэнэ ёһоор хүмүүжүүлхэ зорилгын хажуугаар хүдэлмэришэн, таряашадай дундаһаа шэнэ интеллигенци бүридхэн болбосоруулха зорилго табиһан юм. Совет засагай үедэ урган хүмүүжэһэн социалис интеллигенци хадаа манай обществын таһаршагүй нягта нэгэ хубинь мүн. Научно-техническэ дэбжэлтын түргэнөөр бэелүүлэгдэжэ байһан үедэ интеллигенциин удха шанарынь, социальна үүргэнь улам ехэ болоно. «Эрдэм ухаанай болон хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэдэй холбоо нэгэдэл—гансал иимэ холбоо нэгэдэл бүхы үлэсхэлэн хооһон байдалые, үбшэн тахал, буртаг хирые усадхан хамажа шадаха... Эрдэм ухаан, пролетариат болон техникын түлөөлэгшэдэй холбооной үмэнэ ямаршье харанхы хүсэн тэсэн тогтожо шадахагүйл» (40 т., 189 нюур) гэжэ Ленинэй уридшалан хэлэһэн һанамжань хүсэлдэжэ байна.

Национальна асуудалые шиидхэхэ гэшэ социальна тэгшэ эрхэ батадхаха, ажалшадай нэгэдэлые бэхижүүлхэ шухала нүхэсэл мүн гэжэ Ленин тоолодог һэн. Нацинуудта байдалаа ооһэдөө тодорхойлхо, адли тэгшэ байдалтай байха эрхэ олгохо; демократи болон социализмын түлөө тэмсэлдэ элдэб үндэһэ яһатанай хүдэлмэришэд болон ажалшадые жагсаан нэгэдүүлхэ; социалис замда ороһон арадуудые политическэ, сэрэгэй болон ажахын нягта холбоотой болгохо; [illegible] экономико болон соёл культурые сүлөөтэ ёһоор хүгжөөһэнэй ашаар нацинуудые бодото дээрэнь тэгшэ эрхэтэй болгохо—эгээл энэ хадаа ленинизмын национальна программын гол ёһонууд мүн.

Коммунистнууд үндэһэ яһатануудай онсо өөрэ зүйлнүүдые хайхарангүй байха гү, али тиимэ зүйлнүүдые дэбэргэн хөөргэхэ ябадалтай тэмсэхэ ёһотой. Энээниие хүдэлмэришэн ангиин аша туһа эринэ. Али бүхы түхэлэй национализмшье, мүн национальна нигилизмшье социализмтай таарахагүй гэһэн бодолые хүтэлбэри болгон, КПСС национал-хэлбэрилтэй, ехэ оросой дээрэнхы үзэлтэй хододоо тэмсэдэг байгаа.

Ленинэй хүтэлбэри доро СССР-эй олон үндэһэ яһатанай социалис гүрэн байгуулагдаа һэн. Энэнь пролетарска интернационализмын гол ёһонуудта, обществын экономическа болон политическэ нэгэн эмхидэлдэ, үзэл сурталай, соёл культурын ажабайдалай нэгэн ниитэ байха ябадалда үндэһэлһэн тэгшэ эрхэтэй сүлөөтэ республикануудай һайн дуранай холбоон юм. Манай оронoй зуу гаран социалис наци болон арадууд нэгэдэн батажаа, тэдэнэй ажахы болон соёл культура орьёлон дэбжээ. Нэгэн ниитэ пролетарска үзэл бодол мандан батажаа. Үни заяанай национальна асуудалые шиидхэлгэдэ социализмын туйлаһан амжалтанууд иимэ. Ондоо ямаршье байгуулалта энээниие шиидхэжэ шадахагүй байна. ССР Союзай арадуудай эдбэршэгүй нягта нэгэдэлынь коммунис байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ шухала нүхэсэл мүн.

СССР дотор бүхы ажалшад, бүхы эрхэтэд, өөрынгөө уг гарбалһаа, хэдэг ажалһаа, үндэһэ яһанһаа, эрэ эмын, һуралсалай илгааһаа дулдыдангүй. социальна болон идейно-политическэ талаар нэгэдэнхэй байна. Совет арад гэшэ тон шэнэ янзын, хүнүүдэй интернациональна нэгэдэл мүн. Энэ хадаа СССР-эй бүхы ажалшадай—бүгэдэ арадай олон үндэһэ яһатанай гүрэнэй социальна һуурие байгуулагша индустриин, хүдөө ажахын болон соёл культурын хүдэлмэрилэгшэдэй, бар хүсэнэй ба ухаанай ажалтанай социалис холбоон мүн.

Манай обществын социальна байгуулалтада түүхэтэ ехэ хубилалтын болохотой хамта, мүн бүхы совет хүнүүдэй ажабайдалда айхабтар ехэ хубилалтанууд боложо, тэрээндэ социалис, ниитэ советскэ шэнжэнүүд тон ехэ болоһон, ажалшадай байдалынь нилээд һайжарһан байна. Нилээд ехэ мүнгэ зөөри оронoo хамгаалха хэрэгтэ зорюулха баатай болобошье, мүн империалис добтолоогшодой манай оронд айхабтар ехэ хохидол ушаруулбашье һаань, гадна саашадаа арадай ажахы һэргээхэ хэрэгтэ асари ехэ мүнгэ зөөри гаргашалбашье, Совет гүрэн арад зоной ажана байдалые, соёл культурые һайжаруулха гэһэн ленинскэ генеральна хараа шугамые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлээ:

орон дотор ажалгүй байха ябадал усадхагдаа;

революциин урда Россиин олонхи промышленна предприятинуудта 10—12 часай хүдэлмэриин үдэртэй байдаг һаань, мүнөө 7 часай хүдэлмэриин үдэр, харин зарим тусхай ажалшадта 6, тэрээнһээ доошоошье часай хүдэлмэриин үдэр тогтоогдонхой. Тиихэдээ ажалшадай 6 үдэрэй хүдэлмэриин неделитэй байдаг гү, али мүн лэ тиимэ хүдэлмэриин сагтай аад. табан хүдэлмэриин үдэртэй, амаралтын хоёр үдэртэй неделитэй болонхой;

ажаллаха эрхэ байдалые һайжаруулха хэрэг хаа хаанагүй бэелүүлэгдээ; СССР үйлэдбэридэ гэмтэхэ, усалтаха ябадалай тон үсөөн ушардаг оронуудай тоодо ородог;

ажалгүй байдалые усадхаһан, хүдэлмэриин сагые хорооһон ушарые хараада абалсаад байхада, промышленность болон барилгын хүдэлмэришэдэй бодото олзо доходынь хүдэлдэг нэгэ хүн дээрэ дунда жэшээгээр абажа харабал, 1913 онойхидо орходоо 7-һоо үлүү дахин ехэ болоо; таряашанай бодото олзо доход мүн энэ үе соо 11 дахин шахуу ехэ болоо;

1913 онойхитой есасуулбал, городой байрын гэрэй ниитэ талмайнь 8 дахин ехэ болоо; гэр байрын, ажаһуудалай эрхэ нүхэсэл нилээд һайжараа;

һуралсал бүгэдэ ниитын боложо, гүрэнэй зөөреэр бэелүүлэгдэдэг болонхой. Залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ гаргашын нилээд ехэ хубииень общество бэе дээрээ даажа абана. Мүнөө үедэ саг үргэлжэ хүдэлөг ухибүүдэй саад болон яслинуудта 9 миллион шахуу ухибүүд хүмүүжүүлэгдэдэг. Ниитэ һуралсалай [...]нуудта һурагшадай тоо Совет засагай туршада 9,7 [...] 49 миллион хүн хүрэтэрөө олошороо;

хүн зониие пенсеэр хангаха нэгэн ниитэ гурим бии [...] Пенсинүүд гүрэнэй болон колхозуудай мүнгэ зөөриһөө [...] Үтэлһэн ушарһаа пенсидэ гараха наһан СССР дотор [...]нуудайхиһаа доошо юм;

түлөөһэгүйгөөр аргалха, эмнэхэ хэрэг бии болгогдоо, [...] шар үхибүүдые хамгаалха гурим бии болоо. Табин жэ[...]ла хүнэй дунда зэргын наһанай тоо хоёрһоо үлүү дэ[...]лоо

Социализм ажалша хүндэ айхабтар ехэ аша баялиг [...] эгээл түрүү, үнэхөөрөө арад зоной социальна байгуу[...] шадаа хүгжэхэ тумань хүн бүхэниие али бүхы тал[...] жөөн бадаруулха хэрэгтэ, научна коммунизмын үн[...] табигшадай уридшалан хараалһан бодолнуудые бэелүү[...]тэ общество улам дүтэлхэ юм.

11. Социалис революцинуудай ашаар дэлхэйн капи[...]гулалтаһаа саашадаа шэнэ гүрэнүүд таһарха, мүн про[...] диктатура национальна байһанаа интернациональна [...]хо гэһэн Ленинэй уридшалан һанаашалгын зүб байһа[...]то байдалда гэршэлэгдээ. Социалис байгуулалта тухай [...] һургаалай бүгэдын удха шанартай, нүлөө ехэтэй бай[...]бан түбиин олон оронуудай дүй дүршэл али бүхы та[...]талба. Дэлхэйн социализмын байгуулалта дотор интер[...] холбоо нэгэдэлэй бии болгогдоһон ушар шэнэ түхэл[...]рондын харилсаанай ленинскэ гол ёһонуудай үнэн [...] гэршэлээ. Социалис оронуудай политическэ болон [...] бата жагсаалынь орон бүхэнэй хүсэ шадалые арьбад[...]тын байдалые социалис ёһоор эмхидхэлгын булюу та[...]нээр ашаглаха арга олгоно.

Элдэб янзын эрхэ байдалда өөртөө зам гаргажа [...]лишуу социально-культурна зорилгонуудые бэелүүл[...] түхэл маяг оложо шададаг байһан ушар шэнэ байгуу[...] шадаа амидарха хүсэтэй байһыень харуулаа. Ленинэй [...] хэлэһэнэй ёһоор, наци бүхэн «демократиин али [...] янзада, пролетариадай диктатурын ямар нэгэн янза[...] байдалай элдэб талые социалис ёһоор шэнэдхэн хуби[...] нэгэн темпдэ өөрын онсо өөрэ зүйл» (30 т., 123 нюур[...]

Социализм болбол национальншье, интернаци[...] хэмжээгээр арадуудай социально-экономическа нэгэдэ[...] гэжэ В. И. Ленин айхабтар найдамтайгаар хэлэһэн ба[...] нэгэдэлые байгуулха материальна үндэһэ һуури юу[...] «нэгэн янзын, бүхы нацинуудай пролетариадай гүр[...] ниитэ түсэбөөр ябуулдаг бүхэдэлхэйн бүхэли ажахы[...] шэглэл бии болонхой. Иимэ шэглэл бүри капитализмын [...] элеэр харагдаа. Тиин социализмын үедэ саашадаа хүг[...]сэд түгэсэхэ байһаниинь дамжаггүй». (41 т., 164 н[...]

Социалис оронуудай гүрэнүүдэй хоорондын хари[...]һэн шухала аша туһын нэгэн ниитэ байһаар тодор[...] Аха дүү оронууд марксизм-ленинизмын үзэл сурта[...]лизм, коммунизм байгуулгын ниитэ зорилгоор нэгэ[...] Тэдэнэр капитализмда болон тэрэнэй империалис [...] эсэргүүсэн тэмсэхэ нэгэн адли зорилготой.

Аха дүү оронууд экономикын болон политическэ [...] нягта нэгэдэлтэй болохо ёһотой гэһэн эрилтэ ажабай[...] Социалис интеграциин саашанхи хүгжэлтын удаан с[...]грамма Экономическа талаар туһалалсаха совэдэй ту[...] сесси дээрэ абтаа юм. Арадай ажахын түсэбүүдые [...]ралдуулха гэшэ дурсагдаһан зорилгые амжалтатайга[...] хэдэ туһалха байна. Аха дүү партинууд иимэ ехэ [...]дые зохёон хараалхадаа, «дэлхэйн ажалшадай коопе[...] гуулха тухай ленинскэ бодолые хүгжөөлгэдэ зох[...] оруулалта хэбэ.

Дэлхэйн социалис байгуулалтын тогтонижон бата[...] талатай, орёо хэсүү үйлэ хэрэг юм. Тэрэниие туйла[...] объективнэ болон субъективнэ элдэб бэрхэшээлнүү[...] хэрэгтэй. Экономическа хүгжэлтын хэмжээгээр, тү[...] культурын уг заншалай, холбооной талаар, социальн[...] ламжын талаар нилээд ехэ илгаатай оронуудай хо[...] дүүгэй ёһоной харилсаан, хамтын ажаллалга тогтоо[...]

Жэжэ буржуазин этэгээдүүд али шадаха газартаа [...] хубилалтануудай тааруу һайн ябадалда һаалта хэха[...] мын оронуудай эб эмхиень алдуулха, империализм[...]ладаг оппортунис, ревизионис болон националис [...] һэргээхэ гэжэ оролдодог. Марксизм-ленинизмын гол [...] һаа хадуурһан газартал иимэ аюул гарадаг.

«Зүүнэй» ревизионизм научна коммунизмын теор[...]дото байдалые шалган шүүмжэлдэг, тэрэниие хар[...] болон сэрэгэй-казарменна «социализмаар» һолихы[...] Тэрэнэй жэжэ буржуазно-националис шэнжэтэй [...] зарим нэгэ оронуудай үүргые үлүүеэ ехээр дэбэргэ[...] дээрэһээнь, олониитые эзэрхэлгын, дээрэнхы яба[...] дүүдтэ харша үзэлтэйгөөр хүмүүжүүлэн балартуу[...] ябадалһаань харагдаба.

Нүгөө талаһаа, баруунай ревизионистнууд «либерал[...] социализм гэдэгые номноно. Энэнь марксистско-лени[...]нуудай хүтэлбэрилхы үүргые буруушаадаг, социали[...] тиие буржуазна шанартай политическэ либерализма[...] түб газарһаа түсэблэхэ, арадай ажахые хүтэлбэрил[...] буруушаадаг, дэлгүүрэй эзэрхэлгэ болон мэдхэсэлд[...]гаһэн зорилготой.

Шэнэ байгуулалтые һулаpуулха гэһэн али бүхы һ[...]тэ эсэргүүсэн, социализм байгуулалтын асуудалнууд [...]хэйн социалис байгуулалтын харилсаанай асуудалну[...] тунис ёһоор хандаха ябадалда эсэргүүсэн, мүн парти[...]рондын һаналай алгасалые марксизм-ленинизмын [...] үндэһэ һууриин ёһоор шиидхэхын түлөө тэмсэжэ [...] дүү оронуудай коммунистнуудай тэмсэлые КПСС [...]нэнэ. Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай [...] политика, шэнэ общество байгуулха тухай Ленинэй [...] хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлгэ, социалис интерна[...] гол ёһонуудые сахилга хадаа уласхоорондын шэнэ т[...]рилсаа тогтоохо найдамтай нүхэсэл боложо үгэнэ.

Зарим нэгэн оронуудта болон бүхы дэлхэй дээрэ [...] байгуулжа хүгжөөхэ гэшэ хуби заяагаа гартаа а[...] миллион ажалшадай зохёохы түүхэтэ ажалай агуу[...] мүн. Ленинэй уридшалан хэлэһэнэй ёһоор, ма[...] бүмбэрсэгэй улам үргэн олон зон энэ түүхэтэ ажа[...] татан оруулагдажа байнхай. Хүн түрэлтэнэй түү[...] шатаһаа тэрэнэй ушар ёһо мэдэнгээр бэлүүлэгдэха [...] хэхэ ороxо ёһото үйлэ хэрэг эндэ элеэр харагдана.

III. Ленинизм—империализмда эсэргүүсэн, дэлхэйе революционно ёһоор шэнэдхэн байгуулхын түлөө арадуу[д...] тэмсэлэй туг мүн

12. Имагтал ленинскэ һургаалые хүтэлбэри болгоод байхадаа, дэлхэй дээрэ боложо байһан революционно хубилалтануудай удхыень ба шэнжыень ойлгожо, тэдэндэ хабаададаг хүсэнүүдэй дүүргэдэг үүргые зүбөөр сэгнэжэ, дэлхэйн социалис революциин хүгжэлтын саашанхи хараа замуудые зүбөөр тодорхойлжо болохо гэжэ XX зуун жэлэй ангиин тулалдаануудай дүй дүршэл харуулжа үгөө.

Үйлэдбэриин капиталис харилсаануудые социалис харилсаануудаар һэлгэхэ шухала байһаниинь мүнөө урда урдынхиһаа бүри ехэ шууд сэхээр, элеэр харагдадаг боложо байна. Гэбэшье һүүлшын мүлжэлгэтэ байгуулалтые бүхы дэлхэй дээрэ унагааха, ниитын шэнэ байгуулалта тогтоохо гэшэ орёо, удаан сагай ба олон ондоо шэнжэтэй хэрэг болоно гэжэ Ленин онсолон тэмдэглээ һэн. Социализмда дамжан ороxо материальна эрхэ нүхэсэлнүүд промышленна талаараа хүгжэнги капиталис оронуудта бултанһаа түрүүн бии болоһон байха юм. Зүгөөр тэдэнэй олонхидонь империалис буржуази өөрынгөө засаг[...] үлөөжэ шадаа. Энэ хадаа мүнөөнэй эрхэ байдалда [...]жэлтын замдахи гол һаа[д] хаалта боложо үгэнэ.

Социализмын амжалтануудые туйлажа байхада, [...] буржуази хадаа өөһэдынгөө аша туһые хамгаалхын, [...] гол. эзэрхэлгые үлөөхын тулада бүхы хүсэ шадала[...] Буржуази хадаа ниитын бүхы ажабайдалда мэхэ бул[...] өөрынгөө эзэрхэг байдалые үлөөхын тулада бүхы [...] арга боломжонуудаа элсүүлнэ, гүрэнэй хүсэнтэй [...]дай хүсые улам бүри нягтаар нэгэдүүлэн холбоно, [...] добтолгые зайсуулха һэдэлгэ гаргахадаа, политическ[...]нүүдые шадамар мэхэтэйгээр хэнэ.

Экономикын талаар капитализм хадаа научно[...] революциин туйлалтануудые хэрэглэн, түгэлдэр хүс[...] хэлгэ һайнтай үйлэдбэриин механизмда түшэглэн, [...] һаламжатайгаар бүхы орон дотороо экономическа [...] бүри түргэдхэлгэдэ бүхы арга боломжонуудаа элсүү[...]лэдбэриие нилээд ехэ ашаг олзотой байлгахые эрм[...]

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта).

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИНЭЙ ТҮРЭһӨӨР 100 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

(...рглэлжэлэл. Эхининь 1, 2-дохи нюурнуудта)

...скэ талаар буржуази хадаа ажалшадые өөһэдынгөө ...о оруулхын тулада олониитые дараха будүүлиг ...шэнэ арга хэрэгсэлнүүдтэй мэхэ гохотойгоор таарал- ...оциальна хамжалга», «нээмэл тэгшэ общество» гэһэн ...мэхэтэй шадамараар хэрэглэн, буржуази хадаа хү- ...эй организацинуудые мэдэлдээ оруулхые, тэдэниие ...удамаршадай диктатурые далдалан нюуха үүргэтэй ...мократическа олон партийна гуримтай хөлисолуул- ...энэ. Тиихэтэй хамта монополинууд худэлмэришэнэй ...уржуазна политическэ онол аргануудаар мэдэлдээ ...аашалгануудайнгаа буруу һурэхэдэнь, олониитые ...ха аргануудые улам бүри олоор хэрэглэнэ; империа- ...дэй хашалта хэһээлтын органууд бүри олон болгог- ...эришэдтэ харша шэнэ хуулинууд гаргагдана.

...а талаар монополис капитал хадаа буржуазида ...юултай ангиин доһолгооё зайеуулхые эрмэлзэн, ажал- ...ехээр мүлжэжэ байһанаа далдалхын тулада буул- ...эхэ, жэжэ үгэлгэнүүдые һарбайха һэдэлгэ хэнэ. Ка- ...адаа шухала бэшэ, хоёрдохи шатын буултануудые ...шухала юумэ үлөөхын тулада ангиин тэмсэлһээ ху- ...ые һамааруулхые, өөрынгөө эзэрхэлгын социальна ...рние үргэдхэн бэхижүүлхые оролдоно гээд Ленин хэ...

...худэлмэришэн анги улам бүри ехээр мүлжэгдэнэ, ...йлэдбэрилгын хүсэнүүдые хэрэглэлгэһээ абтадаг гол ...промышленно-финансова нэгэдэлнүүдэй гарта оро- ...шуу. Эдэ бүгэдэ хадаа гол капиталис гүрэнүүдтэ со- ...рилдөөнүүдые, экономическа бэрхэшээлнүүдые улам ..., саг үргэлжын валютно-финансова бэрхэшээлдэ, ху- ...элгэдэ, империалистнуудай хоорондохи зүрилдөөнэй ...а хүргэнэ.

...ьна баялигуудайнгаа угаа ехэ хубинь дайнда бэл- ...элгэдэ империалис гүрэнүүд зорюулна. Ленинэй хэ- ...оор, сэрэгэй-промышленна концернүүд «һангай зөө- ...алан хулгайлха» гуримые хэрэглэн, гүрэнэй зүгһөө ...аг угаа ехэ ашаг олзо оруулна. Сэрэгэй-промыш- ...ал империализмын сохилтын хүсэн болоно, буржу- ...үдэй дотоодын ба гадаадын политикада хархис этэ- ...үлөөе урмашуулна.

...империализмын, хамагай түрүүндэ. США-гай ба ...эн лэ эзэрхэг түримхэй отрядууд XX зуун жэлэй ...алдаануудые «дахин һүжэрөөхэ», үһөөтөө абажа, ...социализмын нүлөө үзүүлэлые һуларуулха, ко- ...шэнэ түхэлтэйгөөр байгуулха тушаа найдалаг ...США-гай империализм коммунизмда эсэргүү штаб, ...ухэ хүсэнүүдэй ба милитаризмын центр болонхой. ...улын жэлнүүдэй тэрэ Вьетнамда, Кубада, Панама- ...анска Республикада эсэргүү зэбсэгтэ интервенци, ...та ябуулгануудые хэжэ, араб гүрэнүүдтэ эсэргүүгээр ...дэг эзэрхэг түримхэй ябуулгые дэмжэдэг. Хэдэ хэ- ...хархис урбалтануудые үүдхэв. ФРГ-дэ үһөө нэхэхэ ...эй ба шэнэ түхэлэй нацис хүсэнүүдэй һэргэлгэ. Ев- ...найрамдал болон аюулгүй байдалда ехэ түбэгтэй. ...рахэй дээрэ үндэһэн ехэ хубилалта болоо. Империа- ...1917 оной урда тээхидэл адли дэлхэйн хэрэгү- ...дэ бүрин хүсэд булюу байдалтай байгаа эсэсэн ...хоорондын оршондо эзэрхэг булюу хүсэн байжа ...бөө. Социалис байгуулалтын усадхаха гэһэн импе- ...ратегиин гол зорилгонь дүүргэгдэхын аргагүй болон- ...лаг үе сагта хүсэд элээр харагдана. «Империализм ...дахан түүхэтэ үүсхэлые гэдэргэнь бусааха, мүнөөнэй ...ажалтые гэдэргэнь тэхэрюулхэ шадалгүй болоо» гэжэ ...э худэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүб- ...эл соо хэлэгдэнэ. Революционно хүгжэлтэ тухай ле- ...анай бэелэлтэ, ушар ёһо мэдэдэг ба зориго хэ- ...алис политикын, дэлхэйн социализмын материальна ба ...ьнэй хүсэ шадалые байгуулдаг олон миллион хүнүү- ...гохо ажалай жэма ёһото дүнгүүд нимэ байна.

...эйн империалис байгуулалта дотор социалис револю- ...боо байһан, зарим газартань энэ байгуулалтын уна- ...хэ байдалда революциие эсэстэнь хүргэхэ түрүү- ...нуудые бүридхэлэн байгуулха ба бэхижүүлхэ шинлэ- ...арагтай гэжэ Ленин тоолодог байгаа.

...нүүд дотор шэнэ, социалис общество байгуулжа бай- ...худэлмэришэн анги, ажалшад гол үүргэ дүүргэхэ ...шин һүүлээр Ленин тоолодог байгаа. Энэ ехэ хуби- ...н сагһаа хойшо социализмын илаһан хүсэнүүд ...ээ худэлөөнэй манлайн болоо. Дэлхэйн оршондо со- ...тогтого капиталис гүрэнүүдэй пролетариадай ай- ...рга боломжонуудые хэлэлүүлнэ, национально-сү- ...лөөлгын хүгжэлтэдэ шэнэ хараа замуудые нээжэ үгэ...

...сэн мэргэнээр урид хараһанай ёһоор, мүнөө үе ...ялзм түүхэтэ хүгжэлтын нинтын эрхэ ехэ ...туу. Социальна дэбжэлтые асари ехээр түргэлхэхэ ...оной дэлхэйн түхэл шэнжэнь «коммунис ба капита- ...хоёр байгуулалта, хоёр ажахын» хоорондохи ...тэмсэлээр тодорхойлогдоно (42-дохи том, 75-дахи нюур). ...революцида социализмын нүлөөлэ гол шухала ар- ...ажахын политика, капитализмын үйлэдбэри- ...ээ бүлюугаар шэнэ общество техникэ-экономи- ...нүүри байгуулха болоно гэжэ Ленинэй хэлэһэн үгэ- ...йгуулалтын хоорондохи мүрысөөн байһан мүнөөнэй ...ангуда шухала удха шанартай дуулдана. «Энэ зо- ...зэр шиидхэжэ һэн, уласхоорондын оршондо бидэнэр ...э илахадаг» гээд Ленин заагаа һэн. (43-дахи том, ...юур).

...ийн революционно стратегиин нүгөөдэ талань ха- ...оронуудай социалис пролетариадай революционно ...нхэгээ... бүхы оронуудай бултандаан, илангаа ко- ...н дулдыданги оронуудай демократическа ба рево- ...нтэй хүдэлөөн» болоно»—гээд Ленин бэшээ һэн. ...м, 76-дахи нюур). Энэ заабариие КПСС шууд са- ...ори болоно. Ленинэй партии, Октябриин оронөй ...эхтэй түһалалмжа абаагүй тиимэ революционно хү- ...о байһан ба социальна сүлөөрэлгын түлөө олонии- ...н тиимэ ябуулга байгаагүй, байхашьегүй.

...арижа байһан марксистско-ленинскэ партинуудай ...ын тон ондоо харилсаануудые байгуулдаг» ушар ...изализмын нүлөөн ба нэрэ хүндын дээшэлһые нилээд ...ийлно (42-дохи том, 107-дохи нюур). Дай ба зээр- ...й ябуулга хэхэ, бусад оронууд болон арадуудые ...импералис ... ...байралдалай ба хани барисаанай ленинскэ полити- ...тобша. Гадаадын социалис политика уласхоорон- ...шлзалуудтахи зүб зүйтэй демократическа гол ёһонуу- ...эрхэтэйгөөр түлөө тэмсэлдэ олониитэ арад зоние ...эдэбхитэйгөөр хабаадуулгада түһалаа, түһалһаарше. ...з захиралуулта үнэн сэхэ байдаг КПСС эб найрамда ...тухай эсэшэ сусашагүй оролдолго гаргана. Социа- ...мунизм байгуулха амгалан эрхэ байдал хангаха, ...дай ажалшадай сүлөөрэлтын тэмсэл хэхэ, бухы ...орон байдал бии болохо гэшэ КПСС-эй гадаадын поли- ...эл ябуулгын зорилгонь болоно. Тиихэтэй хамта он- ...ижуулалтатай гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ ор- ...ой хүсэнэй социалис ба капитализмын, худэлмэришэн а- ...жазин хоорондо политическэ, экономическа ба соёл ...тэмсэл ... удхатай гэжэ Ленин заадаг ... ангиин удхатай эблэрэлгэтэй ямаршье ...эбжилэгүй сүлөөрэлгын тулада дарлагдадаг арадуудай ...хүргэжэ бухы аргануудые хэрэглэхэ болоно. ...надай нэжэг түрүүлнагүй. Американ империализма ...вьетнам арадай хажэ байһан үнэн зүб сүлөөрэлгын ...империалис эзэрхэг түримхэй ябуулга дайргадха ...арадуудай үнэн зүб дайн байдалые Советскэ Союз ...ийгаа, дэмжэлгээ...

...энэшэн соо империализмда эсэргүүсэн тэмсэлэ ...эмэришэн анги хүгжэнги капитализмын оронуудтахи ...олонии хүсэн болоно. Ленин индустриальна гүрэнүү- ...дээ үндэрөөр сэлэлхэдэ, энэ хадаа «манай гол найдабари, манай гол түшэг болоно» гээд тэмдэглээ һэн. (37-дохи том, 363-дахи нюур).

Баруун оронуудай ажалшадай революционно шэнжэнь «залиран һуларна» гэжэ буржуазно-реформис ба жэжэ буржуазна анархис теоретигүүдэй гаргаһан тезисэй худал хуурмаг байһыень ажабайдал үнэмшэстэйгөөр харуулаа. Һүүлшын жэлнүүдэй ангиин байлдаануудай үедэ империалис гүрэнүүдэй худэлмэришэн анги эмхитэй, дайшалхы шууд зорижолтой, демократическа ба социальна уг зорилгонуудайнгаа аша туһын тулада эрид шанга ябуулгануудые хэхээр бэлэн байһанаа харуулаа. Экономикодо, социальна харилсаануудта, ажалшадай ниитын ушар ёһо мэдэлгэдэ гүнзэгы ехэ хубилалтануудай боложе байһан шэнэ эрхэ байдалда үргэн олониитые өөрынгөө хойноһоо дахуулан ябаха шадабаритай байһанаа худэлмэришэн анги тодоруулаа.

Уласхоорондын байдал ба Коминтернын гол зорилгонууд тухай элидхэлэй түсэб зохёоходоо, «худэлмэришэн ангиин» хүсэнэй табан социальна эрхэ нүхэсэлые: 1) тоос, 2) эмхидхэлые, 3) үйлэдбэридэ ба хубаарилгада эзэлдэг һууриинь, 4) эдэбхи хэшээлыень, 5) гэгээрэлыень Ленин тэмдэглэһэн байгаа. Ленинэй энэ һанамжа хэлэһэн сагһаа хойшо худэлмэришэн ангиин тоо эрид ехээр нэмээ, тэдэнэй эмхидхэл, политическэ эдэбхи хэшээл, юрэнхы эрдэмэй ба профессиональна бэлэдхэл хэмжээлэшэгүйгөөр дээшэлээ. Капиталис эрхэ байдалай нүлөөгөөр түрүү техникые хангалгатай холбоотой шэнэ мэргэжэлэй худэлмэришэд болон интеллигенциин тоо улам бүри олон болоно, тэдэнэр гүрэнэй монополис гуримһаа хүсэд дулдыданги байһанаа мэдэрнэ, капитализмые ниитын шэнэ байгуулалтаар һэлгэхэ шухала гэжэ үнэмшэн этигэнэ, империализмда эсэргүү тэмсэлдэ олоороо хабаадалсана.

Худэлмэришэн ангиин нэгэдэлые хангаха тушаа Ленин саг үргэлжын оролдолго гаргадаг байгаа. Социал-демократиин баруунай үзэл баримталдаг ударидагшадай оппортунис политикаһаа уламжалан пролетарска зэргын эмхи гуримаа алдаад, Европын олон орондо буржуазин эзэрхэлгые үлөөлгэдэ туһалаад байхада, революционно тэмсэлэй дүршэлдэ, Октябриин һүүлээрхи жэлнүүдэй һургаалнуудта үндэһэлэн, Ленин хадаа «капиталда эсэргүү тэмсэлдэ үргэн олон худэлмэришэдые улам бүри олоор хабаадуулхын» тулада бүхы хүсэл оролдолгоёо гамнангүй гаргахыень коммунистнуудые уряалаа һэн. (45-дахи том, 131-дэхи нюур). Худэлмэришэдэй нэгэдэмэл фронт байгуулха тухай Ленинэй тодорхойлһон һанал бодолые коммунис партинууд хэрэглэдэг болоһон байгаа. Пролетариадай бүхы отрядуудай, тэрэнэй политическэ партинуудай ба профессиональна организацинуудай һанал нэгэдэнги ябуулгануудые хангаха тухай хэлэхэдээ, үзэл бодолой талаар сухарилта хэхэгүй, харин революционно марксизмын, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудые эрид шууд хамгаалха шухала гэжэ Ленин һургадаг байгаа.

Пролетариадта буржуазна нүлөө гол түлэб дамжуулан нэбтэрүүлэгшэд гэхэдэ, Ленинэй мэндэ байһан үеынхи шэнгеэр, баруунай үзэл баримталдаг социал-демократи зангаараа үлөө. Тэрэнэй политика үнэндөө пролетариадай революционно ябуулгануудые һаатуулгадань монополинуудта, капиталис гүрэнүүдтэ туһална, социализмын түлөө пролетариадай тэмсэлые удааруулна, империализмын гадаадын политикые дэмжэнэ, коммунизмда эсэргүү хараа шэглэл баримтална. Гэбэшье, ангиин бодото аша туһые, империализмда эсэргүүсэн, олониитын шухала эрхын түлөө, демократиин ба эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй аша туһые мэдэрхэ үзэл бодол социал-демократиин дунда улам гүнзэгыгээр нэбтэржэ байнхай. Олониитэ социал-демокрадуудай дунда ажалшадай нэгэдэмэл фронтые һэргээхэ хүсэл улам ехээр гарадаг болоо; коммунистнуудай үүсхэл гаргаһанай ашаар хэдэ хэдэн ушарта энэ замда тодорхой амжалтанууд түйлагдаа.

Пролетариадай зэргын нэгэдэлые һэргээхэ замда һаал түбэг татагшань хэтэрмэ «зүүнэй үзэл» баримталдаг экстремис шэглэл байһан зангаараа. Тэдэнэр хадаа Ленинэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, «худэлмэришэнэй худэлөөндэхи оппортунис алдуу эндүүнүүдэй түлөө ямаршьеб хэһээлтэ боложо үгэнэ (41-дэхи том, 15-дахи нюур). Мүнөө «зүүнэй үзэл баримталдаг» ревизионизм баруунай оппортунизмтай нэгэн доро монополис буржуазин сэхэ хэрэглэдэг зэбсэгынь олон ушарта боложо үгэдэг байна. Худэлмэришэн ангиин нэгэдэлэй түлөө тэмсэхэдээ, баруунай ба мүн «зүүнэй» оппортунизмые зайсуулха хэрэгтэй.

Монополинуудай засагта эсэргүүгээр ажабайдалай ябасаар табигдадаг бүхы ажалай хүн зонтой худэлмэришэн ангиие нэгэдүүлдэг бата бэхи холбоонуудые байгуулга революциин илаха зайлашагүй шухала эрхэ нүхэсэл гэжэ Ленин тоолодог һэн.

Олонхи капиталис оронуудта пролетариадай гол союзнигынь урда мэтэ ажалша таряашад зангаараа үлэнхэй. Хүдөө ажахыдахи үйлэдбэридэ машинануудые хэрэглэдэг боложе байһан шатада таряашад түргэнөөр үгырэн хооһорно. Монополинуудта эсэргүү нэгэдэлдэ хабаадагшадай зэргэдэ эдэбхитэйгээр оролсодог гол олон таряашадые монополинууд ба капиталис гүрэн ядаралда, үгылэлгэдэ хүргэдэг байна.

Монополис буржуазин ба революционно худэлмэришэн ангиие бүри эдэбхитэйгээр дэмжэдэг боложе байһан городой дундуур шалалтай хүн зоной хоорондохи зүрилдөөн мүнөө капитализмын үедэ бүри ехээр болодог. Пролетариадай союзнигуудай дунда түрүү үзэл бодолтой интеллигенци улам бүри ехэ үүргэ дүүргэдэг боложе байнхай. Научно-техническэ революци хадаа интеллигенциин хубааран һалалгые угаа ехээр түргэдхөө тэрэнэй нилээд ехэ хубинь мэхэтэй шадамараар хэгдэдэг мүлжэлгэдэ дайрагдадаг хүлһэнэй ажалшад болонхой. Тэдэнэр өөрынгөө эрмэлзэлгын ба байдалай талаар худэлмэришэн ангида дүтэрхы боложе байнхай.

Революционно тэмсэлдэ залуушуулай шэнэ бүлэгүүд хабаададаг боложе байна. Тэдэнэр социальна байдалайнгаа доромжолуулһан, саашанхи хараа замгүй байһанаа ехэ һайнаар ойлгодог болодог дээрэһээ капиталис байгуулалтада эсэргүү тэмсэлдэ бүри эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Залуушуулай, тэрэ тоодо студентнүүдэй, худэлөөнэй дэбжэжэ байһые коммунистнууд үндэрөөр сэгнэнэ, энэ худэлөөн хадаа монополинуудта эсэргүү юрэнхы тэмсэлэй шухалын шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоно гэжэ тоолоно. Тэдэнэр энэ худэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, научна коммунизмын үзэл бодолые залуушуулай дунда тараан дэлгэрүүлдэг, баруунай ба зүүнэй үзэл бодолнуудай нүлөөнһөө сүлөөрэлгэдэнь залуушуулда туһалдаг, худэлмэришэн ангиин революционно ниитэ тэмсэлэй хажуу тээгүүр ябуулга хэлгэһээ һайн үрэ гарахагүй гэжэ оролдостойгоор тайлбаридаг.

Капиталай оронуудтахи ангиин тулалдаануудай ябасые шэнжэлхэдээ, ангиин зүрилдөөн улам бүри ехээр хурсадаха, ангинуудай тэмсэл улам бүри шанга болохо гээд Ленин онсолон тэмдэглээ һэн. Иимэ эрхэ байдалда угаа шанга политическэ бэрхэшээлнүүд «гэнтэ» тохёолдоод улам шууд сэхээр хүгжэхэ, тиихэдээ шалтагаануудынь ондо ондоонууд байжа магад. «Политическэ гүнзэгы бэрхэшээлэй гараха бодото эрхэ нүхэсэлэй бии байхада, тон жэжэхэн, революциин ёһотойл гуламтаһаа холо шэнги һанагдахаар тулалдаанууд дуһалһаа аягануудай халин дүүрэдэг шэнгеэр угаа ехэ удха шанартай шалтаг боложе шадаха» (17-дохи том, 280-дахи нюур).

Эгээн лэ хүгжэнги капиталай оронуудта ажалшадай тулалдаануудай ходол боложе байдаг мүнөөнэй үе сагта революциин агуухэ вождиин энэ урид харалгань бэелнэ. Эдэ тулалдаанууд экономическа зүрилдөөнэй ургаһанһаа, мүн гүрэнэй-монополис капиталай эзэрхэлгэһээ уламжалан, үргэн олониитын ехээр уур сухалаа хүрэһэнһөө шалтагаалан болоно. Эдэ тулалдаанууд заримдаа зүн дэгээн һүжэрдэг. Үе сагай эрилтэнүүдые, олониитын һанал бодолые һайнаар мэдэдэг байха, улам ехэ революционно үзэлтэй боложе байһан олониитын худэлөөнһөө гээгдэжэ болохогүй гэжэ Ленинэй зааһан заабаринууд мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ удха шанартай болоо.

15. Империализмын дэлхэйн байгуулалтада национально-сүлөөрэлгын худэлөөн горитой сохилтонуудые үгэнэ. Ленинэй хэлэһэнэй ёһоор колонизаторнуудаар «түүхын хүгжэлтэдэ хабаадуулагдадаггүй» оронууд политикын объект байһанаа, тэрэнэй эдэбхитэй хабаадагшань мүнөө үе сагта болоо. Эдэ оронуудта социализмын үзэл бодолой ба дүршэлэй нэрэ хүндэнь түргэнөөр ургана.

Хүгжэжэ байһан оронуудта тохёолдоһон шэнэ эрхэ байдалда өөрыгөө таараддуулхадаа, империализм тактикаяа саг үргэлжэ хубилгажал байдаг. Империализм хадаа сэрэгэй-политическэ ябуулгануудые хэхэһээ гадна, национально-сүлөөрэлгын худэлөөе эб эмхигүй болгохын, тэрэнэй һула, эгээн лэ тогтууригүй хубинуудые, һандаргахын тулада материальна ехэ гаргашануудые хэнэ. Тиихэдээ, империалис политигууд национальна гүрэнүүдэй олон тоото бэрхэшээлнүүдые, тэдэнэй экономическа гээгдэлые хэрэглэхэ һанаашалга гаргана.

Урдань колони байһан оронуудай угаа олон түүхэтэ онсо өөрэ шэнжэтэй байһыень В. И. Ленин нэгэтэ бэшэ онсолон тэмдэглэдэг һэн. «Эдэ оронуудай эгээн лэ шухалын шухала онсо шэнжэнь гэхэдэ, тэндэ капитализмын урда тээхи харилсаан үргэнөөр дэлгэрэнхэй, тиимэһээ тэндэ хүсэд пролетарска худэлөө дэлгэрүүлхэ тухай хэлэжэ болохогүй байна» (41-дэхи том, 244-дэхи нюур). Мүнөө тэдэнэй онсо өөрэ шэнжэнь гэхэдэ, экономикынгоо талаар таранхай, нацинууд болон классуудай бии болодог хүгжэлтэ дүүрээдүй байһаар.

Һүүлэй жэлнүүдтэ олон залуу национальна гүрэнүүдтэ ангиин угаа шанга тэмсэл, экономическа уналганууд, гүрэнэй урбалтанууд, үндэһэ яһатанай хоорондын хёмороон гарана. Национальна революцинуудай тогтууригүй ба зүрилдөөтэй байһые дэлхэйн империализм өөртөө тааруугаар хэрэглэнэ. Империализм хадаа революцида харша үймөөнүүдые эмхидхэнэ, арадта харша сэрэгэй диктатурануудые дэмжэнэ, национализм болон сепаратизмые һүжэрөөнэ, түрүү үзэл бодолтой хүсэнүүдые һуларуулха һэдэлгэ хэнэ. Империализмын ба хархис этэгээдүүдэй политикада социалис замаар дабшахын түлөө тэмсэдэг хүсэнүүд эсэргүүсэнэ. Элдэб олон янзын эрхэ байдалда сүлөөрһэн гүрэнүүдтэ революционно стратегиин юрэнхы гол ёһонуудые шадамараар хэрэглэхэ талаар Ленинэй табиһан зорилгонуудай угаа шухала байһыень ажабайдал хүсэдөөр лаблажа үгэнэ.

«...Гээгдэнги арад зондо капиталис хүгжэлтын шата заатагүй тохёолдохо гэжэ багсааха болоо һаа, эндүүтэй» гээд Ленин хэлээ һэн (41-дэхи том, 246-дахи нюур). Ленинскэ энэ тобшололой зүб байһыень түүхын хүгжэлтэ лаблажа үгөө. Шэнэ үе сагта колониализмын дарлалтаһаа сүлөөрһэн арадууд, хэрбээ тэдэниие революционно хүсэнүүдэй толгойлдог байгаа һаа, хэрбээ тэдэнэрэй дэлхэйн социализмын дэмжэлгэдэ түшэглэдэг байгаа һаа, капитализмые алгасан, социальна дэбжэлтын замаар хүгжэжэ шадаха байна. Хүгжэлтын иимэ замда гараһан хэдэ хэдэн гүрэн томо, зарим ушарта дундуур промышленностиие гүрэнэй мэдэлдэ абаа, аграрна реформо хээ, таряашадай кооперацида оролгые урмашуулдаг, харин капиталые, нютагай буржуазиие хизаарладаг ба түридэг.

Гэбэшье, социализмда дамжан орохын тулада мүлжэгшэдэй үмсын зөөриие болюулха, тэдэндэ хамаатай үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые хамтын мэдэлэй болгохо гэшэ дутамаг байна гээд Ленин һургадаг һэн. «Үйлэдбэрилгын хүсэнүүые хүгжөөлгэдэ угаа ехэ саашанхи алхам хэхэ шухала, эсэргүүсэлтэнүүдые (олон ушарта тиимэ ехэ эдэбхитэй бэшэ юумэнүүд, илангаяа дабагдасагүй, илангаяа бэрхэтэй байдаг), жэжэ үйлэдбэриин олон тоото үлэгдэлнүүдые зайсуулха хэрэгтэй, эдэ үлэгдэлнүүдтэй холбоотой заншалнуудай ба хара амяа харалгын угаа ехэ хүсые зайсуулха хэрэгтэй» (39-дэхи том, 15-дахи нюур). Национальна гүрэнүүдтэ социализмын илаха замда олониитын хүгжэлтын шата дамжаха түүхэтэ үе саг хэрэгтэй байна, энэ үе соо социализмын материальна ба социальна эрхэ нүхэсэл дам дам саашадаа бэлдэгдэхэ, худэлмэришэн анги ба арадтаа үнэн сэхэ интеллигенци бии болохо.

Национально-сүлөөрэлгын революцинуудай амжалтатай байха найдабаринь хадаа общественэ хүтэлбэрилгэдэ олониитые, хамагай түрүүндэ, улам ургажа байһан худэлмэришэн ангиие хабаадуулга, таряашадтай тэрэнэй холбоон, демократиие үргэнөөр хүгжөөлгэ, дэлхэйн социализмда ба уласхоорондын худэлмэришэнэй худэлөөндэ түшэглэлгэ болоно гэжэ Ленинэй хэһэн тобшололнууд ехэ удха шанартай.

16. Ленинизмын бүгэдые илагша хүсэнүүдэй шухала эшэ үндэһэниинь гэхэдэ, пролетарска интернационализм тэрэнэй гол удхань бололсоно. Интернационализмын гол ёһонуудые ажабайдалда бодотоор бэелүүлгэ манай үе сагай революционно байлгын гол шэнжэнь, худэлмэришэн ангиин илалта түйлаха дүхэм нүхэсэл болоно гэжэ Ленин тоолодог байгаа. «Капитализм уласхоорондын хүсэн болоно, тэрэниие илахын тулада худэлмэришэдэй уласхоорондын холбоон, тэдэнэй уласхоорондын аха дүүгэй барисаан хэрэгтэй» гээд Ленин хэлэдэг һэн (40-дэхи том, 43-дахи нюур).

Пролетарска партинуудай, революционно худэлөөнэй бүхы отрядуудай ажал ябуулгануудта национальна ба интернациональна талыень зүбөөр тааруулга интернациональна политикын гол асуудал болоно гэжэ Ленин тоолодог һэн. Национальна али бүхы нигилизмдэ эсэргүүсэн эрид шууд тэмсэхэ зуураа, национальна эрмэлзэлгэнүүдые шууд сэхээр хараадаа абаха, бүхы нацинуудай тэгшэ эрхэтэй байха гол ёһонуудые, бэеэ даанхайгаар, дулдыданги бэшээр хүгжэхэ тэдэнэй эрхые хамгаалха шухала гэжэ революционернүүдые Ленин һургадаг һэн. Социализмын түлөө, тэрэниие байгуулхын түлөө, тэрэниие хамгаалхын түлөө тэмсэл хадаа арадай национальна аша туһын түлөө тэмсэхэ эрхим арга болоно гэжэ тэрэ тайлбаридаг һэн. Өөрынгөө оронойнациональна ба социальна сүлөөрэлгын зорилгонуудые революционернүүдэй отряд бүхэнэй эрхимээр дүүргэлгэ дэлхэйн социалис революциин юрэнхы аша туһын түлөө тэмсэхэ шухала эрхэ нүхэсэл боложе үгэнэ.

Гэхэтэй хамта интернациональна политика дэлхэйн пролетариадай хамгын хэрэгтэ национальна туһа нэмэри оруулалгаар хизаарлагдадаггүй гээд Ленин онсолон тэмдэглэдэг һэн. Уласхоорондын империализмые илахын тулада революционно тэмсэлшэдэй бүхы национальна отрядуудые нэгэ союз болгон нэгэдүүлгэ хадаа пролетарска интернационализмда үнэн сэхэ байһан ябадал болоно гэшэ.

Томо гүрэнүүдэй пролетариат, мүн бишыханшье оронуудай худэлмэришэн анги өөрынгөө национальна эрхын ба эрмэлзэлгын түлөө тэмсэхэдээ «национальна талаараа амяраа, һалангги байлгада эсэргүүсэн, бүхэли ба бүгэдэ ниитын аша туһые хараадаа абахын түлөө, ниитынгээ эрмэлзэлгын аша туһые хубиингаа эрмэлзэлгэһээ үлүүдэ тоолохын түлөө тэмсэхэ» уялгаяа мартаха ёһогүй. (30-дахи том, 45-дахи нюур). Ондоо ямараашье хандалга революционно хэрэгэй үхэлтэ дайсан болгошо национализм тээшэ эсэстээ шэлжэн оролго болохо байна. Национализм хадаа «таһарха һалаха тактикаараа.., бүхы нацинуудай, бүхы расануудай, бүхы хэлэн дээрэ хэлэдэг пролетарьнарай ойртолсохо ба нэгэдэхэ агуухэ үзэл бодолые юуншье бэшэ болгоно» (7-дохи том, 325-дахи нюур).

Мүнөөнэй оршон байдалда пролетарска интернационализм тусгаар удха шанартай, мүн социальна дэбжэлтын, империализмда саашадаа добтолхын тулада бүхы революционно хүсэнүүдые нягтаар жагсааха шухалын шухала эрхэ нүхэсэл боложе байнхай.

Бүхы революционно ба демократическа худэлөөнүүдые нэгэдүүлэн жагсааха жэшээ түүхэдэ анха түрүүн харуулһан Агууехэ Октябриин социалис революциһаа эхилэн революционно бодото дүй дүршэл революционно хүсэнүүдэй нэгэдэл тухай Ленинэй табиһан асуудалай гүнзэгы сэхээр үндэһэлэн баримталагданхай ба үрэ ехэтэй байһыень гэршэлэн харуулаа. Бүлэг олон орондо социалис революцинуудай илалта, революционно худэлмэришэнэй худэлөөнэй амжалтанууд, национально-сүлөөрэлгын революцинуудай илан мандалга, национальна демократиин гүрэнүүдые байгуулга—эдэ бүгэдэ уласхоорондын социальна революциин хүсэнүүдэй нэгэдэлэй, харилсаа холбооной ба харилсан туһалалсалгын үрэ дүн болоно.

Уласхоорондын һанал нэгэдэлгэ коммунис ба худэлмэришэнэй худэлөөнэй гол удхань байгаа, байһааршье. Парти бүхэнэй ажал ябуулгаяа эрхилдэг тодорхой,—түүхэтэ онсо өөрэ оршон байдалые хараада абаха шухала гэжэ тэмдэглэхэдээ, Ленин хадаа коммунис худэлөөнэй интернациональна тактикын нэгэдэлые хододоо хамгаалдаг байгаа. Зорилго юуб гэхэдэ, «коммунизмын юрэнхы ба гол ёһонуудые ангинууд ба партинуудай хоорондохи **онсо өөрэ** харилсаануудта, коммунизм тээшэ **онсо өөрэ** бодото хүгжэлтэдэ тааралдуулжа шадаха ябадал болоно. Тус тус орон бүхэндэ иимэ хүгжэлтэ болодог, тэрэниие шэнжэлжэ, обёорон оложо, таажа шадаха хэрэгтэй» гээд тэрэ «Коммунизмдахи үхибүүн ёһоной «зүүнэй үбшэн» гэжэ зохёол соогоо бэшээ һэн. (41-дэхи том, 74-дэхи нюур). Гол, үндэһэн шухала юумэнүүдээр нэгэдэл эбдэгдэнэгүй, харин Ленинэй хэлэдэгэй ёһоор, олон янзаар, тодорхойгоор, нютагай онсо өөрэ байдалда, хэрэгтэ хандалгын онол аргануудаар хангагдана.

Түүхэтэ хүгжэлтын үедэ революционно хүсэнүүдэй нэгэдэлэй удха шанар улам ехэ болоно. Социальна хубисхал хэхэ бодото эрхэ нүхэсэлнүүдэй бии болохо тудам, тэрэниие бэелүүлхын түлөө тэмсэлшэдэй ехэ амжалта түйлаха тудам ангиин дайсан улам эдэбхитэйгээр эсэргүүсэлтэ хэнэ, тиимэ болохолоороо. революционернүүдэй бата бэхи харилсаа холбоо хангаха гэшэ бүри шухала болоно.

«Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!»—гэһэн коммунистнуудай шалгагдамал дайшалхы уряада «Бүхы оронуудай пролетаринар ба дарлагданги арадууд нэгэдэгты!» гэһэн колонинуудай ба дулдыданги оронуудай арадуудта хандалгые оруулха шухала гэжэ табин жэлэй урда тээ Ленин уряалаа һэн. Маркс—Энгельс—Ленинэй үзэл сурталда үнэн сэхэ байдаг уласхоорондын коммунис худэлөөн мүнөө революционно пролетарска интернационализм гэһэн мүнөөнэй үе сагта тааруу, арьбадхан баяжуулагдаһан, шэнэ ойлгомжодо тааруу, иимэ уряа лозунг тодорхойлон гаргаа: «Социалис оронуудай арадууд, капиталай оронуудтахи пролетаринар, бүхы демократическа хүсэнүүд, сүлөөрһэн ба дарлагданги арадууд—империализмда эсэргүүсэн, эб найрамдалай, национальна бэеэ даанхай байдалай, социальна дэбжэлтын, демократиин ба социализмын түлөө хэгдэдэг ниитын тэмсэлдэ нэгэдэгты!»

17. Марксизм-ленинизмые, уласхоорондын худэлмэришэнэй худэлөөе бүхы дэлхэй дээрэ нэгэдүүлһэн III Коммунис Интернационал Ленинэй үүсхэлээр байгуулагдаа һэн. Коминтерн өөрынгөө үмэнэ табигдажа байһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргээ: худэлмэришэнэй худэлөөнэй уласхоорондын шэнжые һэргээгээ, тэрэнэй революционно удхыень абараа, энэ удхадань II Интернационалай ударидагшадай урбалта горитой хоро хүргэһэн байгаа; капиталис оронуудай худэлмэришэн ангида, олониитэ ажалшадта революционно хараа зам нээжэ үгөө, түүхэтэ шэнэ эрхэ байдалда тэмсэхэ эли ба тодо зам заагаа; коммунис партинуудые байгуулха, соёл сурталай ба эмхидхэлэй талаар тэдэниие нягта жагсаалтай болгохо угаа ехэ худэлмэри хээ. Социализмын түрүүшын орониие хамгаалхын тулада хэлбэришэгүйгөөр тэмсэхыень бүхы оронуудай коммунистнууд болон ажалшадые Коминтерн уряалаа.

Ленинскэ үзэл бодолые хүтэлбэри болгодог Коммунис Интернационал хорин табан жэлэй турша соо худэлмэришэн ангиин үмэнэ, хүн түрэлтэнэй үмэнэ табигдаһан шухалын шухала асуудалнуудта: дайн ба эб тухай, демократиин түлөө, фашизмда эсэргүү тэмсэл тухай, национально-сүлөөрэлгын худэлөөнэй хүгжэлтэ тухай, социализмын үүргэ ба социалис революцида олониитые хүргэхэ замууд тухай эли тодо харюунуудые үгэдэг байгаа. Коминтернын тодорхойлон табиһан олон суртал бодол марксизм-ленинизмын баялигта батаар ороо.

Уласхоорондын худэлмэришэнэй худэлөөнэй революционно шэглэлые үлөөһэн, хүгжөөһэн ба бэхижүүлһэн олон коммунис парти Коминтернын ленинскэ һургуулиие гараһан байна. Ленинэй хэлэһэнэй ёһоор имагтал иимэ партинуудай хүтэлбэреэр «пролетариат өөрынгөө революционно добтолгые түгэлдэр хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлжэ шадаха... өөрынгөө бүхы хүсэ шадалые харуулжа шадаха» (41-дэхи том, 187-дохи нюур).

В. И. Ленин уласхоорондын коммунис худэлөөе эмхидхэн хүгжөөхэ тухай эсэшэ сусашагүй оролдолго гаргадаг байгаа, шэнэ түхэлэй марксис партиин ажал ябуулгын шухалын шухала гол ёһонуудые найруулан тодорхойлоо.

Манай үе сагай марксистско-ленинскэ парти хадаа:

«гүрэнэй засагые дайшалан абалгада, тиихэдээ засагые пролетариадай диктатурын түхэлтэйгөөр лэ дайшалан абалгада» пролетариадые бэлдэхын тулада өөрынгөө бүхы ажал ябуулгые зорюулдаг революционно парти болоно (41-дэхи том, 189-дэхи нюур). Иимэ парти революцида хизаарлашагүй үнэн сэхэ, зориг түгэлдэр, шууд сэхэ байдаг;

ангиин, олониитэтэй нягта холбоотой, олониитые толгойлон ябадаг, ушар ёһо мэдэдэг манлай болоно. «Партиин революционно пролетариадай манлайнь болохые, олониитэһээ таһарангүйгөөр, тэдэнтэй улам бүри ойртохыень, тэдэнэй революционно ушар ёһо мэдэдэг болохыень, революционно тэмсэлдэ бодхохыень» Ленин эрмэлзэдэг һэн (44-дэхи том, 420—421-дэхи нюур);

интернационалистка парти болоно, Ленинэй һургаһанай ёһоор тэрэ хадаа интернационализмын ойлгомжо ба политикые оппортунис ба мещан-пацифистскаар хазагайруулгатай тэмсэл тэрэнэй түрүүшын ээлжээнэй ба шухала зорилго болоно» (41-дэхи том, 166-дахи нюур);

демократическа централизмын гол ёһонуудаар байгуулагдаһан, революционно тэмсэлдэ худэлмэришэн ангиие, ажалшадые нягтаар жагсааха шадабаритай, али бүхы түхэлэй оппортунизмтай ба можо бололготой эбсэшэгүй, нэгэдэмэл дайшалхы шадабаритай организаци болоно. Марксистска үзэл бодолдо, тэрэнэй бодото хараа шугамда «түбһөө мэдэлтэй марксистска политическэ парти» тааралдана гээд Ленин тэмдэглэдэг байгаа» (39-дэхи том, 222-дохи нюур);

марксизмын юрэнхы гол ёһонуудые тодорхой эрхэ байдалда хэрэглэхэ орёо бэрхэтэй шадабариие шууд сэхээр шудалдаг, худэлмэришэнэй худэлөөнэй эсэсэй зорилгонуудые ямаршье оршон байдалда хамгаалжа шададаг парти болоно. «Бага зэргын зарим эрилтэнүүдые программада оруулалгые оппортунизм гэжэ харуулха һэдэлгэнүүдые, гол революционно зорилгонуудые зарим эрилтэнүүдые программада оруулалгые оппортунизм гэжэ харуулха һэдэлгэаүүдые, гол революционно зорилгонуудые зарим зэргын эрилтэнүүдээр балартуулха ба һэлгэхэ гэһэн ямар нэгэн һэдэлгэнүүдые» Ленин эрид шууд буруушаадаг байгаа (54-дэхи том, 348-дахи нюур). «Худэлөөн—гол шухала, эсэсэй зорилго юуншье бэшэ» гэһэн оппортунис тезисыешье, мүн агуухэ ушарнуудые бэелүүлхэ хүсэнүүдые суглуулжа ба нягтаар жагсаажа оройдоошье шадахагүй аад лэ, иимэ юумэнүүдые хүлеэдэг олониитэһээ таһарагшадые коммунис парти буруушаадаг.

Ленинскэ үзэл сурталда үндэһэлэн хүгжэхэдөө, мүнөө үе сагай дэлхэйн коммунис худэлөөн манай үеын түгэлдэр, эгээн лэ нүлөө ехэтэй политическэ хүсэн болоо. Коммунис худэлөөнэй хүгжэлтэдэ уласхоорондын зүблөөнүүд томо шатануудынь боложе үгөө. Ленинскэ суртал бодолой шухалын шухала асуудалнууд тэдэнэй документнүүд соо найруулагдаһан байха юм.

Коммунис партинуудай байдал бэхижүүлхын тулада, империализмда улам бүри хүсэтэйгөөр добтолхын тулада худэлмэришэн ангиин социалис ушар ёһо мэдэлгын түлөө, буржуазин үзэл бодолдо эсэргүү тэдэнэй тэмсэл тусгаар шухала, удха шанартай. Научна, марксистско-ленинскэ үзэл сурталые олониитын дунда дэлгэрүүлхэ, хүнүүдэй ухаан бодолые, сэдьхэл зоригые эзэлхын түлөө тэмсэл мүнөө илангаяа ехэ далайсатайгаар, шангаар хэгдэдэг болоо.

Хоёр — социалис ба буржуазна — үзэл сурталай хоорондохи тэмсэл пролетаринар ба буржуазин ангиин хараа бодолой эбсэшэгүй байһые, хоёр социальна байгуулалтын бэе бэедээ зүрюу байһые харуулна гээд Ленин онсолон тэмдэглэдэг һэн. Имагтал социалис суртал бодолтой болоод байхадаа, олониитэ ажалшад өөрынгөө үдэр бүриин хэрэглэмжэнүүдые ба юрын зорилгонуудые ойлгохоһоо гадна, гол шухала эрмэлзэлгэнүүдээ ба түүхэтэ хараа замаа ойлгодог гэшэ. Ангиин тэмсэлэй боложе байһан дэлхэй дээрэ ангиһаа гадуур гү, али ангида хамаагүй ямаршье суртал бодол байгаагүй, байжа шадахашьегүй. «Тиимэһээ социалис суртал бодолые **али болохоор** тоохогүй, тэрээнһээ **али болохоор холодохо** гэшэ буржуазна үзэл бодолые шангадхаха гэһэн удхатай» гэжэ Ленин тэмдэглэдэг байгаа (6-дахи том, 40-дэхи нюур).

Империалис буржуази хадаа өөһэдынгөө оронуудта арад зониие хүсөөр даража байхаһаа гадна, мүн мэхэлхэ аргаар засагаа гартаа барижа байдаг. Буржуази хадаа олон ниитые дарлаха үзэл сурталай онол аргануудые бүри үргэнөөр хэрэглэнэ, коммунизмда эсэргүү ба советүүдтэ эсэргүү туг доро бүхы хархис хүсэнүүдые соёл сурталай талаар «хүсэдөөр» элсүүлхые оролдоно.

Соёл сурталай талаар тэмсэлдэ бэеэ абангяар хандаха ба эб сэхэ ябадал гаргажа болохогүй. Соёл сурталай талаар амгаланаар оршохо тухай оппортунис тезисые марксистнууд-ленинэ...

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта).

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИНЭЙ ТҮРЭҺӨӨР 100 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1, 2, 3-дахи нюурнуудта).

цүүд буруушаадаг. Буржуазна үзэл бодолдо эсэргүүсэхэ эрхим зэбсэгынь—ленинизмын творческо шэнжэ шанар, түүхэтэ шэнэ дүй дүршэлые согсололгодо үндэһэлэн марксистско-ленинскэ теорие таһалгаряагүйгөөр хүгжөөлгэ ба баяжуулга болоно.

Реформизмда эсэргүү, бүхы түхэл янзын оппортунизмда, баруунай ба «зүүнэй» үзэл баримталдаг ревизионизмда эсэргүү тэмсэлэй үедэ коммунис хүдэлөөн хүгжэдэг байгаа, хүгжэһөөршье.

Мүнөөнэй ревизионизм хадаа марксизм-ленинизмтэй элитээр тулалдахадаа урдань доройтон һалаһан антиленинскэ элдэб шэглэлнүүдэй үзэл бодолые «ойлгон шудалжа», тэдэнии хэрэглэн коммунис партинуудай зэргэдэ шурган орохые, соёл сурталай талаар хатуужал багатай ба хуушарһан үзэлтэй байлгын үзэгдэлнүүдые хэрэглэн, өөһэдынгөө хараа шугамые тэдэндэ баадхаха зорилго табина. Ревизионизм хадаа бэрхэшээлнүүдэй үмэнэ, ангиин дайсанай үмэнэ политическэ талаараа һүгэдэн унаһан, пролетарска хараа бодолһоо хадууран сухариһан, марксизмые буржуазна ба жэжэ-буржуазна үзэл бодолоор һэлгэһэн ябадал хододоо болодог гээд Ленин һургадаг һэн. Теоридо гараһан ревизионизм капиталис политическэ гуримда хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе оруулхые эрмэлзэн, оппортунис ябуулга хэхэ зам табидаг байна.

Империализмын ба можо бологшодой һанаашалгануудта элдэб ороной коммунистнууд политическэ ба теоретическэ хараа бодолнуудаа ойртуулжа, өөһэдынгөө зэргые нягтаар жагсаажа харюусана. Уласхоорондын коммунис хүдэлөөндэхи арсалдаа алгасалдаае зайсуулха эрхим арга хадаа нииитынгээ зорилгын түлөө бодото тэмсэл болоно. Нэгэдэл гээшэ декларацинуудаар, хооһон үгэнүүдээр бэшэ, харин хамтын ябуулганууд ба тэмсэлээр хангагдадаг байна.

IV. Ленинэй зааһан замаар—коммунизм тээшэ

18. Коммунизм байгуулга—манай гол хараа зам мүн. Коммунизм гээшэмнай социализмын хүгжэлтын, тэрээн дотор бии байгаа арга боломжонууд болон тэрэнэй булюу һайн байһаниие элирхэйлэн харуулһанай, бодотоор бэелүүлһэнэй зайлашагүй үрэ дүн мүн гэжэ Ленин тоолодог байгаа. Коммунизмда орохын тулада материальна болон оюун бодолой арга нүхэсэлнүүдые удаан саг соо, бодомжотойгоор бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Энэ зорилгодо партиин теоретическэ ба политическэ бүхы ажал ябуулга зорюулагдана.

Эрдэм ухаанай талаар коммунизм тухай ойлгосо хадаа «садхалан байдал» гэһэн үгырэл ядаралай билдагуу «философитой», зөөри хогшолдо һүгэдэхэ буржуйнар, мещангуудай бодомжотой ямаршье холбоогүй. Марксистско-ленинскэ ойлгосын ёһоор материальна баялигууд хадаа хүнүүдэй хэрэглэмжые уран зэргээр хангахын тулада байгуулагдадаг, тиигээд тэдэнэй мэргэжэл шадабариие хүгжөөхын, хүн зоной һалбаран хүгжэхэ шухала эрхэ нүхэсэлынь мүн болодог.

Коммунизмын гол удха болон гол ёһонууд тухай, тэрэниие байгуулха түхэл янза болон арга методууд тухай Ленинэй үзэл сурталые парти хадаа эрдэм наукын талаар үндэһэлэгдэһэн, коммунизм байгуулха нэгэн бүхэли программа болгон хүгжөөнхэй. Тэрэ хадаа политикын, экономикын шухалын шухала асуудалнуудые шиидхэхэ, мүн үзэл сурталай болон эмхидхэлэй ажал ябуулгын эшэ үндэһэниинь болонхой. Эдэ асуудалнууд XXIII съездын онсолон тэмдэглэһэнэй ёһоор, партиин гол анхаралда байдаг.

Коммунис байгуулалтын экономическа үндэһэ һуури байгуулгада Ленин шиидхэхы удха шанар олгодог байгаа. «Экономическа талаараа үндэһэлэн баримталагдаһан лэ байхадань бидэ коммунизмые сэгнэдэгбди» (38-дахи том, 179-дэхи нюур). Коммунис общестын дээдэ шатада орохын тулада, Ленинэй бодомжын ёһоор, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые али бүхы талаарнь хүгжөөхэ, эрдэм наукын болон техникын шэб шэнэ туйлалтануудай үндэһөөр ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. «Коммунизм гээшэ капитализмынхида орходоо, һайн дураараа, ушар ёһо мэдэжэ, нэгэдэн ажалладаг, түрүү техникэ хэрэглэдэг хүдэлмэришэдэй туйлаһан эгээн дээдэ зэргын ажалай бүтээсэ мүн» гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглэдэг байгаа (39-дэхи том, 22-дохи нюур).

Ленинэй зааһан замаар урагшаа дабшахадаа, нэн түрүүн коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулга гээшэ тэрэниие байгуулха гол зорилго мүн гэжэ КПСС тоолоно. Эрдэм наукын болон техникын туйлалтануудые бүхы хэмжээгээр ашаглаһанай, нийтын бүхы үйлэдбэриие индустриальна аргаар хүгжөөһэнэй, тэрэнэй ашаг үрые болон ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар промышленностиие саашадань нилээд хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, хүдөө ажахые хүгжөөлгын тогтууритай үндэр темп хангаха. энээнэй ашаар арад зоной һуудал байдалые нилээд ехээр һайжаруулха, бүхы совет хүнүүдэй материальна болон соёлой хэрэглэмжые бүри дүүрэнээр хангаха ябадал туйлаха гээшэ партиин бэелүүлдэг экономическа политикын гол удхань мүн болоно.

СССР-эй арадай ажахы хадаа үйлэдбэриие ашаг үрэ ехэтэйгээр эрхилхэ ябадалай хүгжэлтынь улам бүри шухалын шухала шэглэл боложо байһан шатада мүнөө ороод байна. Энэ шата хадаа бүхы арадай ажахыда, тэрэнэй шата бүхэндэ гүнзэгы шэнжэ шанартай хубилалтануудые хэхэ: үйлэдбэриие эмхидхэхэ ба хүтэлбэрилхэ мүнөө үеын, үлэмжэ һайн гурим байгуулха, али бүхы талаһаань техническэ дэбжэлтэ, эрдэм наукын шэб шэнэ туйлалтануудые бодотоор хэрэглэхэ ябадал хангаха; ажахын бүхы һалбаринуудые улам саашадань индустриализацилха; арадай ажахын хубаарилга, мүн һалбаринууд хоорондын ба һалбаринууд доторой бүридэлые нарижуулан һайжаруулха; үйлэдбэриие удаа дараалан түсхай мэргэжэлтэй болгохо; материальна арга нөөсэнүүдые ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхэ гэһэн эрилтэ табина.

Коммунизм байгуулга хадаа мүнөө үеын научно-техническэ революциин туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэхэ ябадал хараална. Энэ революциин ашаар үйлэдбэриин технологидо, энергетикэдэ, ажал хэхэ зэбсэг болон хэрэгсэлнүүдтэ үндэһэн шухала хубилалта хэгдэнэ, хүтэлбэрилгын эмхидхэлдэ, хүнүүдэй ажаллаха шэнжэ шанарта үндэһэн шухала шанартай хубилалтанууд хэгдэнэ бшуу. Тэрэ хадаа хүдэлмэрилэгшын түхэл шэнжэдэшье гүнзэгы ехэ нүлөө үзүүлдэг, тэрэнэй эрдэм һургуули болон соёл болбосоролые дээшэлүүлхэ, научно-техническэ эрдэм мэдэсыень үргэдхэхэ хэрэгтэ һайнаар нүлөөлдэг юм. Эрдэм наукые общестын сэхэ үйлэдбэрилгын хүсэн улам бүри түргөөр болгожо байһан ушар манай үеын шухала шэнжэ мүн болоно. Экономикын ургалтын темп хадаа эрдэм шэнжэлэлгын болон тэрэнэй үрэ дүнгүүдые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгын темпһээ улам бүри ехээр дулдыдадаг.

Мүнөөнэй дэлхэйн оршомдо эрдэм наука болон техникэ хадаа хоёр ондоо социально-экономическа байгуулалтануудай мүрысэдэг шухалын шухала зүйл болонхой. Эндэ үни удаан саг соо нэтэрүү шанга тэмсэл болохо байна. Эрдэм наукые нииитын ажабайдалай элдэб янзын һалбаринуудта нэбтэрүүлхэ, ажахын хурдан түргэн хүгжэлтэ, мүн общестын бүхы гэшүүдэй хэрэглэмжэ хангахын тулада научно-техническэ дэбжэлтын арга боломжонуудые улам дүүрэнээр хэрэглэхэ гээшэ шухалын шухала экономическа ба политическэ зорилго мүн. Коммунизм байгуулха хэрэг хүтэлбэрилхэдөө, «эрдэм наука гээшэ манайда хооһон үгэ хүүр гү, али ходол дурдагдадаг үгүүлэл... байха ёһогүй, эрдэм наука ёһотоор лэ бэелэлээ олохо, бүрин ба ёһотоор лэ ажаһуудалай шухала хубинь болохо ёһотой» гэһэн Ленинэй заабариие КПСС хүтэлбэри болгодог (45-дахи том, 391-дэхи нюур). Ленинскэ ёһоор, коммунис ёһоор ажахыгаа хүтэлбэрилхэ гээшэ эрдэм наукада түшэглэхэ гэһэн удхатай юм.

19. Коммунизм байгуулга хадаа социалис общестын экономическа харилсаануудай бүхы гуримые нарижуулан һайжаруулха ябадал хараална. Социализм гээшэ «капитализмтай жэшэбэл, ажалай нийтын эмхидхэлэй эгээн дээдэ шэнжэ түхэл болоно. Энэ хадаа гол удхань юм. Энэ хадаа хүсэ шадалай эшэ үндэһэниинь, коммунизмын эрхэбэшэ бүрин илаха байһанай түшэг найдабари мүн» (39-дэхи том, 13-дахи нюур).

Манай орон дотор үйлэдбэрилгын хүсэнэй туйлай ехээр ургаһан, научно-техническэ революциин дэлгэрһэн ушар ажахые хүтэлбэрилгын арга методууд болон түхэл янзые улам саашадань нарижуулан һайжаруулха гэһэн эрилтэ зайлашагүйгөөр табина. КПСС-эй ЦК-гай (1965 оной) мартын ба сентябриин Пленумүүдэй, партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор бэелүүлэгдэһэн ажахын реформо энэл зорилго дүүргэнэ. Бүхы гүрэн дотор түсэблэлгын түрүү онол түхэлынь бологшо уридшалан хараалһан түсэбэй үүргэ, тэрэшэлэн удаан сагта бэелүүлэгдэхээр табигдадаг экономико болон общестые хүгжөөхэ эрдэм наукын талаар баримталагдаһан уридшалан түсэблэлгын үүргэ лээшэлнэ.

Нийтын үйлэдбэриие хүгжөөхэ хэрэгтэ ажалшадай дунда дэлгэрүүлэгдэдэг социалис мүрысөөндэ В. И. Ленин шухалын шухала удха шанар олгодог байгаа.

Ленинэй заабариие дүүргэн, парти хадаа ажалай материальна болон оюун сэдьхэлэй урмашуулгын али бүхы түхэл маягуудые дүүрэнээр хэрэглэхэ, мүн үүсхэлдэ, творческо эдэбхи хэшээлдэ үргэн дэлгэр зам нээжэ үгэдэг социалис мүрысөөе хүгжөөхэ гэжэ оролдоно. «Ушар ёһо мэдэхэ хүдэлмэришэнэй имагтал өөрынгөө завод дээрэ эзэн байһанаа бэшэ, харин оронойнгоо түлөөлэгшэ байһанаа мэдэрхээр лэ, тэрэнэй харюусалгаяа мэдэрхээр лэ» ажахыгаа эрхилхэ бүхы хэрэгые табиха шухала гээд Ленин һургадаг һэн (36-дахи том, 369—370-дахи нюур).

Коммунизм байгуулга—бүхы арадай хэрэг, совет хүн бүхэнэй хэрэг мүн. Тэрэнэй ушар ёһо мэдэлгэһээ, эдэбхи үүсхэлһээ, соёлой болон мэргэжэлэйнь шадабариһаа коммунизм байгуулха экономическа программын амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ байһаниинь дулдыдаха байна.

Хүдөө ажахыда гүнзэгы удхатай хубилалтанууд боложо байна. Хүдөө ажахын үйлэдбэри улам бүри индустриальна шэнжэтэй боложо, тэрэнэй техническэ зэбсэгжэлгэнь улам дээшэлнэ. Мелиорациин, хими нэбтэрүүлгын, газар тариалан болон мал ажалые үлэмжэ һайнаар эрхилэлгын талаар удаан сагай программа бэелүүлэгдэжэ байнхай. Совхозууд экономическа талаараа бэхижэнэ. Колхозуудай хубаагдадаггүй жасануудые ехэ болгоһоной, гүрэнэй-колхозно болон колхозууд хоорондын үйлэдбэриин холбоо барисаа хүгжөөһэнэй аргаар кооперативно-колхозно зөөриие хамтадхалгын хэмжээн дээшэлнэ. Хүдөө ажахые улам саашадань хүгжөөхын тулада парти бүхы шухала юумэ хэнэ. Хүдөөгэй, мүн бүхы Совет ороной ажабайдалда Колхознигуудай бүхэсоюзна гурбадахи съезд нилээд ехэ событи болоо һэн. Тэрэ съезд коммунис байгуулалтын үедэ колхозно ажабайдалай хуули—колхозой шэнэ Жэшээтэ Устав баталан абаа һэн.

Ажалай бүтээсын, нийтын баялигай ехэ болохо тума арад зоной һуудал байдал хэлбэришэгүйгөөр дээшэлнэ, гэр байрын байдал жэлһээ жэлдэ һайжарна. Ажал хэһэнэй зэргээр хубаарилгын социалис гол ёһон нарижуулан һайжаруулагдана, хэрэглэмжын нийтын жаса улам ехэдхэгдэнэ. Хэрбээ ороной бүхы арга нөөсэнүүдые экономико хүгжөөлгэдэ, ажаһуудалай хэмжээе дээшэлүүлгэдэ, соёл культурые дэбжээлгэдэ шэглүүлхэ арга боломжын бии байгаа һаань, туйлалтануудһай үшөө нилээд ехэ байха байгаа. Обороные мүнөө үеын эгээн дээдэ хэмжээндэ байлгахын тулада гүрэн горитой хэмжээнэй мүнгэ зөөри гаргашалха баатай болоно.

20. Коммунизм байгуулгын экономическа туйлалтанууд социально-политическэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэһэнһээ ехэнхидээ дулдыдадаг гэжэ Ленин һургадаг байгаа. Коммунис байгуулалтын үедэ общестын ангиин бүридэл социальна талаараа нэгэн адли болохо шэглэлтэйгээр хүгжэжэ байна. Ухаан бодолой болон бар хүсэнэй ажал хэдэг хүдэлмэрилэгшэдэй хоорондохи горитой илгаануудые удаа дараалан үгы болгохо тухай Ленинэй үзэл бодол бэелүүлэгдэнэ.

Шэб шэнэ техникын үндэһэ һуури дээрэ материальна үйлэдбэриие хүгжөөлгэ, ажалай бүтээсые нилээд ехээр дээшэлүүлгэ хадаа нэгэн коммунис зөөри байгуулха замаар зөөриин хоёр түхэл янзые хүгжөөлгэдэ, хүдөөгэй болон городой хүн зоной ажабайдалайнь культурно-ажаһуудалай эрхэ байдалые тэгшэдхэлгэдэ, ажалай шэнжын хубилалтада, ангиин илгаануудай удаа дараалан үгы бололгодо һайнаар нүлөөлнэ.

Ленинэй уридшалан хараалһанай ёһоор, манай орон дотор социалис нацинууд улам саашадаа һалбаран мандажа, бэе бэедээ улам дүтэ боложо, тэдэнэй өөһэд хоорондын харилсаан улам үргэдэжэ байна. Энэ харилсаанай бүри нягта болохо тума, бүгэдэ арадай зорилгонуудые бүри гүнзэгыгөөр ойлгохо тума нютагайнгаа тала баримталха, национальна талаараа хара амяа хараха үзэгдэлнүүд бүри амжалтатайгаар дабагдадаг байха юм. Ленинскэ национальна политика хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэн, парти хадаа национализмын ба шовинизмын, национальна талаараа дээрэлхэлгын ба амяарлалгын ямаршье үзэгдэлнүүдтэ эбсэшэгүйгөөр хандадаг. Тэрэ хадаа ажалшалые социалис Эхэ оронлоо инаг дуратайгаар, сүлөөтэ арадуудай бэе бэедээ аха дүү ёһоор хандадаг байхаар хүмүүжүүлдэг юм. Социализм болбол интернационализмтай удха унгяараа нэгэн хамта патриотизмын шэнэ түхэл шэнжэ бии болгоо.

Манай общестын ажалай, нийтэ-политическэ бүхы ажабайдал социалис демократизмын бата бэхи үндэһэ һуури дээрэ тогтоогдодог. «Түүхэтэ шэнэ зорилгын бүри ехэ байха тума, бүри харюусалгатай байха тума,—гээд Ленин хэлээ һэн, — эдэ зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ бэеэ даагаад хабаадаха хүнүүд олон байха ёһотой, хэдэн миллион хүнүүдые хабаадуулха хэрэгтэй» (36-дахи том. 446-дахи нюур). Социалис демократи ажалшадай ушар ёһо мэдэн журам сахиха, эмхидхэлтэй байха ёһон дээрэ байгуулагдадаг.

Дутуу дунда зүйлнүүдые, манай хүдэлмэридэ һаад хэдэг бүхы хэрэггүй болоһон ба хуушарһан юмэнүүдые ёһотой зүбөөр шүүмжэлхэ ба өөрыгөө шүүмжэлхэ ябадал хүгжөөлгэдэ, заатагүй дэмжэлгэдэ парти гол шухала удха шанар олгодог. Парти өөрынгөө али бүхы ажал ябуулгада, Ленинэй табидаг эрилтын ёһоор, албан хойрог ябадалые, эмхигүй, нозог нобшо байдалые, һалан задагай ябадалые, бодото ажал хэрэгэй орондо үгэ хүүр шашаха дуратай ябадалые эрид шууд үгы хэдэг. Социалис зөөри хулгайлха, зөөри зөөшэ хонжолхо, ажалай журам ба нийтын гурим эбдэхэ гэхэ мэтэ обществодо харша, социализмда үндэһөөрөө харша үзэгдэлнүүдтэ ангиин- политическэ сэгнэлтэ үгэхэ, эдэ муу муухай ябадалтай тэмсэхэ гээшэ социалис гүрэнэй, бүхы олониитын шухала уялга, совет хүн бүхэнэй гражданска уялга мүн.

Шиидхэгдэжэ байгаа үргэн ехэ, орёо бэрхэ зорилгонууд манай общестын ажабайдалдахи ушар ёһо мэдэдэг, эмхидхэхы манлай—коммунистнуудай ленинскэ партиин үүргые улам дээшэлүүлнэ. Марксистско-ленинскэ теорёор, политическэ туйлай баян дүй дүршэлөөр зэбсэгжэһэн парти хадаа коммунизм байгуулха бүхы хүдэлмэридэ түсэблэхы уг эрмэлзэлэй шэнжэ оруулна.

21. Коммунизм байгуулгые бүхэли нэгэн хамта зорилго гэжэ Ленин тоолодог байгаа. Энэ зорилго дотор экономическа ба социально-политическэ гол асуудалнуудые шиидхэлгэ шэнэ хүниие хүмүүжүүлгэтэй, «алишье талаараа хүгжэнги, алишье талаараа бэлэдхэлтэй хүнүүдые» хүмүүжүүлгэтэй, һургалгатай таһаршагүй холбоотой юм (41-дэхи том, 33-дахи нюур). Хүмүүжүүлгын энэ хүдэлмэридэ коммунис үзэл сурталэдэбхитэй үүргэ дүүргэдэг.

Марксистско-ленинскэ үзэл сургал—хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай үндэһэн шухала аша туһые хэлбэришэгүйгөөр элирхэйлэн харуулдаг, тиихэтээ хамта дэлхэйн бодото үнэн зүб байдалые тодоруулан харуулдаг, бодото ажал ябуулгын найдамтай хараа шугам заажа үгэдэг, социализмын дүй дүршэлөөр шалгагдаһан научна теори мүн. Политическэ ушар ёһо һайнаар мэдэдэг, ажалдаа коммунис ёһоор хандадаг байхаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ гээшэ партиин ябуулдаг үзэл сурталай хүдэлмэриин гол анхаралда байха ёһотой гэжэ КПСС-эй XXIII съезд онсолон тэмдэглээ.

Уласхоорондын оршондо үзэл сурталай айхабтар шанга тэмсэлэй боложо байһан үедэ коммунис үзэл бодол, ёһо заншал хүмүүжүүлхэ хэрэг бэелүүлэгдэжэ байна. Энэ хадаа хүмүүжүүлгын асуудалнуудаар ангиин хараа шугам хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ, үзэл суртал баримталхадаа тодо һонор хараа бодолтой байха, революционно һэримжэеэ улам саашадань дээшэлүүлхэ, политикаһаа хулжаха ябадалда эсэргүү, энгэй үмсын үлэгдэлнүүд болон хара амяа хараһан сэдьхэл бодолдо эсэргүү, социализмын туйлалтануудые буруушаан хандадаг үзэгдэлнүүдтэ эсэргүү, буржуазна болон ревизионис хараа бодолой нэбтэрэлгэдэ эсэргүү хэлбэришэгүй тэмсэл ябуулха эрилтэ табина.

Совет хүнэй морально-политическэ арюун сэбэр шэнжэ шанар, оюун сэдьхэлэй гол ёһонууд ба ёһо заршамай нормо хадаа бүхы социалис байгуулалтаар хүмүүжүүлэгдэдэг, нэн түрүүн үйлэдбэриин ба нийтэ-политическэ ажабайдалда ажалшадай эдэбхитэйгээр хабаадалсаха үедэ хүмүүжүүлэгд... гээд партийна организацинуудай ябуулдаг үзэл сурта... ябуулгын гол удхаһаа, үргэн дэлисэһээ дулдыдадаг ба...

Теоретическэ ажал ябуулгын хэмжээнһээ, коммунис... лалтын гол шухала асуудалнуудые эрдэм наукын ёһоор... гоһоо партиин үзүүлдэг үзэл сурталай нүлөөнэй хүс... сурталай хүдэлмэриин аша үрэ сэхэ дулдыдадаг. Пар... «ходолоо пропагандалха, пролетарска үзэл суртал... социализмын һургаалые, эндоогоор хэлэхэдэ, маркс... загайралтануудһаа хамгаалха, тэдэниие улам сааша... жөөхэ» ёһотой гэжэ Ленин заадаг байгаа (6-дахи том,... хи нюур). Ленинэй захяае дүүргэн, КПСС бодото ажа... гые теоретическэ талаарнь ухаамжалан бодомжолхо,... ско-ленинскэ теориин эшэ үндэһэнүүдые партийна ба... бүхы коммунистнуудай гүнзэгыгөөр шудалха, полити... ралсалай гуримые. политическэ мэдээсэлые, хэблэлэй... дай, радио, телевидениин хүдэлмэриие нарижуула... руулха хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулна.

Парти хадаа юрэнхы һуралсалай болон дээдэ һургуу... нарижуулан һайжаруулха тухай үдэр бүрпин анхарал... гаргадаг, коммунис байгуулалтын ба мүнөө үеын науч... ческэ революциин эрилтэнүүдтэ тэдэнэй бүрин харюуса... хын тула али бүхы юумэ хэдэг байна.

Коммунизмын оюун сэдьхэлэй баялигуудые байгуул... хүниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ Ленин шухала һуури ли... ба искуссвада олгодог байгаа. Коммунизм байгуул... общество литература ба искусствые, уран һайханай и... вын али бүхы түхэл маягуудые һалбаруулан манду... зэгы эрмэлзэлтэй байдаг. Тэдэнэй нийтын удха шанар... һайханай эрхим һайн уран шадабаряар. коммунис уг з... бэелэн батажаха хэрэгтэ үзэл бодолойнгоо талаар эй... партийна талаараа шууд сэхэ байлгаар тодорхойлог...

Коммунизмда һурагты—иимэ байгаа комсомолшуу... ба басагадта Ленинэй захиһан захяа. Ажал хэхэ. эрдэ... ха дуратай байлга, үзэл бодолойнгоо талаар бата... байлга, патриотическа шэн габьяа гаргалга, интерна... — эдэ бүгэдэ совет залуушуулай шэнжэ шанар мү... Эдэ бүгэдэ хадаа Ленинэй захиануудые тэдэнэй арюу... наар дүүргэжэ байһанай, агуу ехэ Ленинэй һургаһа... хүдэлхэ. ажаһууха эрмэлзэлтэй байһанайнь гайхамша... мүн болоно.

«Бидэ ерээдүйн парти гээшэбди, харин ерээдүй залу... хабаатай,—гэжэ Ленин бэшээ һэн —Бидэ новаторнуу... гээшэбди, харин новаторнуудай хойноһоо залуушуу... дуратайгаар ябадаг» (14-дэхи том. 163-дахи нюур). ... даа нийтэ-политическэ ажабайдалда залуушуулай ушар... дэн хабаадалсалгада ехэ удха шанар олгодог, тэрэ... шадалда, арга боломжодонь этигэдэг. Тэрэ хадаа залу... коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, «коммунизмые эсэслэ... жэ шадаха үетэниие хүмүүжүүлхэ» тушаа Ленинэй таб... рилгые нийтэ партийна. нийтэ арадай шухалын шух... мүн гэжэ тоолоно (38-дахи том. 95-дахи нюур).

Коммунис байгуулалтын зам дээрэ, Ленинэй үгэнү... лэбэл, туйлай ехэ хүдэлмэри хэхэ байнабди, энээнэй ... хидэ орходоо һураггүй ехэ ажал гаргаха хэрэгтэй бол... на. Ажабайдал хадаа гүнзэгыгөөр шэнжэлмээр, творче... шиидхэмээр шэнэ зорилгонууд ба асуудалнуудые таби... шаа амжалтатайгаар дабшаха бата найдабаримнай ... партиин хүтэлбэрилхы үүргэ мүн болоно. Ленинэй за... маар партиин хүтэлбэри доро совет арад Октябриин ... циализмын илалтада хүрэжэ ерээ һэн. Бидэнэр Лени... һан замаар дабшанабди, коммунизмда хүрэхэбди.

Ленинэй хэтэдээ мүнхэ үзэл суртал ба ажал хэрэгүү... ажабайдалай агууехэ баатаршалга совет хүнүүдтэ, бү... хэйн ажалшадта зориг бэдаруулгын ба түшэг найд... дундаршагүй эшэ үндэһэн мүн болоно.

Ленинэй сэсэ мэргэн гэгээн ухаан бодол революци... сэлэй ба творческо зохёон байгуулгын замые гэрэлтүүл...

Ленин шэнгеэр ажаһууха, тэмсэхэ гээшэ газар дэлх... хи эгээл арюун һайхан, үнэн зүб хэрэгтэ — дарлалта... гэһээ ажалшадые бүрин сүлөөлхын түлөө, коммунизм... хэрэгэй илахын түлөө, хүн түрэлтэнэй эрхим һайн... түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэсээ... гэһэн удхатай.

Ленинэй хэрэг үргэлжэлүүлэн, совет арад нэтэрүү... ажалаараа нийтын баялигые арьбадхана, социалис ... эрдэм наука болон соёл культурые хүгжөөнэ, соци... сронойнгоо өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые бэхижүү... зэсэшэ сусашагүй анхарал орлдолго гаргана, хүнэй нэр... дэ хүрэмөөр ажабайдал байгуулна.

Ленинэй хэрэг үргэлжэлүүлэн, совет арад Коммуни... хүтэлбэри доро өөрынгөө зэргэнүүдые бүри нягтаар ... СССР-эй арадуудай аха дүү ёһоной харилсаа болон ... рисаае бэхижүүлнэ.

Ленинэй хэрэг үргэлжэлүүлэн, совет арад социали... дай арадуудтай, уласхоорондын хүдэлмэришэн ангита... ратиин ба национальна сүлөөрэлгын түлөө, бата эб най... демократиин ба социализмын түлөө, марксизм-ленини... сурталай илан мандахын түлөө тэмсэлшэдтэй интерна... на һаналаа нэгэдэлгээ улам бэхижүүлнэ.

Владимир Ильич Ленинэй үзэл суртал коммунистнуу... ябуулгада, хүдэлмэришэн ангиин ба бүхы ажалшадай ... социализмын ба коммунизмын шууд сэхэ хүгжэлтэдэ... рэлтэнэй диилдэшэгүй социальна дэбжэлтэдэ бэелүүл...

Ленинэй нэрэ ба ажал хэрэгынь хэтэ мүнхэдөө ма...

Стратегическэ зэбсэг яаралтай түргэнөөр бэлдэлгые хизаарлаха асуудалнуудаар Совет Социалис Республикануудай Союзай, Америкын Холбоото Штадуудай делегацинуудай уулзалга тухай

КОММЮНИКЕ

Стратегическэ зэбсэг яаралтай түргэнөөр түхеэрэлгые хизаарлаха асуудалаар хэлсээнүүдые хэхэ тухай Советскэ Союзай, Америкын Холбоото Штадуудай правительствануудай хоорондо үгэеэ ойлголсоһонтой зохилдуулан, энээнтэй холбоотой асуудалнуудые даб дээрэ зүбшэн хэлсэхын тула СССР-эй, США-гай делегацинуудай уулзалга Хельсинки хотодо 1969 оной ноябриин 17-һоо декабриин 22 болотор үргэлжэлөө.

СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо В. С. Семенов СССР-эй делегациие толгойлһон, Н. В. Огарков, П. С. Плешаков, А. Н. Щукин, Н. Н. Алексеев, Г. М. Корниенко гэгшэд делегациин бүридэлдэ ороһон байна. Зэбсэгүүдые бэлдэхэ ба хуряаха хэрэгүүлые хинадаг агентствын директор Дж. Смит США-гай делегациие толгойлоо, П. Нитце, Л. Томпсон, Г. Браун, Р. Аллисон гэгшэд делегациин бүридэлдэ оролсоо.

Советнигүүд болон экспертнүүд делегацинуудтай хамта ерэлсэһэн байгаа.

Стратегическэ зэбсэг яаралтайгаар бэлдэлгые хинаха асуудалаар һанал бодолоо даб дээрэ мэдэлсэлгэ хоёр талада аша туһатай байгаа. Хаража үзэгдэһэн асуудалнууд тушаа нүгөөдэ талынгаа һанал бодолые улам һайнаар ойлгохо арга боломжотой болоо. Совет-американ хэлсээнэй үедэ саашадаа һаналаа мэдэлсэхэ юрэнхы асуудалнуудаар бэе бэеэ ойлголсоо.

Хэлсээнүүдые хэхын тула таарамжатай оршон байдал хангаһанайнь түлөө хоёр тала Финляндиин правительствада баяр хүргэжэ байһанаа элирхэйлбэ. Финскэ заншалай ёһоор хүндэтэйгөөр угтаһанайнь түлөө тэдэнэр баясхалан хүргэнэ.

СССР США хоёрой делегацинуудай хоорондохи хэлсээнүүд 1970 оной апрелиин 16-да Венэ хотодо дахинаа эхилхэ, һүүлээрнь мүн Хельсинки хотодо болохо гэжэ үгэеэ ойлголсобо.

Хельсинки хото, 1969 оной декабриин 22.

МОНГОЛОЙ УРАН ЗУРААШЫН ОЙН БАЯР

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Монголой революционно уран зурагай искусствын эхи табигша Б. Шаравай зуун жэлэй ойдо зорюулагдаһан выставкэ Уран зурагай искусствын национальна музейн залнууд соо нээгдэбэ.

Монгол оюун бэлигтэ уран зурааша хэдэн арбаад мэдээжэ бүтээлнүүдынь выставкэдэ табигдаа. Тэдэнэй дунда В. И. Ленинэй уран гоёор бүтээгдэһэн портрет бии. Б. Шарав—дэлхэйн пролетариадай вождиин образ зураглан харуулһан Монголой түрүүшын уран зурааша мүн. Монголой революционно газетын түрүүшын хуудаһануудтэ дээрэ толилогдоһон политическэ удха шанартай зурагуудтайнь выставкэдэ ерэгшэд танилсаха аргатай байна.

ТРАМВАЙН ШЭНЭ МАРШРУТ

Урдэндаа Никольск һууринда ажаһуугшад городойнгоо түб бууса ерэхэ болоходоо, үбэлэй янгинама хүйтэн, зунай аяма халуун гэнгүй автобус удаан хүлеэжэ, үнэтэ сагаа гээхэ баатай болодог лэн. Мүн баһа энэ һууриннаа олохон хүнүүд городой центр ерэжэ ажалладаг гээшэ. Заримдаа ажалһаа хожомдохо ушарнуудшье тохёолдодог байгаа.

Мүнөө Никольск һуурин — Кировэй нэрэмжэтэ үйлсэ гэһэн маршрудаар ябаха трамвайн шэнэ харгы нээгдэжэ, никольскынхидые ехэтэ баясуулба. Үдэр бүри үглөөнэй 6 час 30 минутаһаа һүниин 12 час болотор, хоорондоо 15 минута зайтайгаар, таһалгаряагүй трамвай ябажа байха. Иигэжэ түс һууринай хүн зоной үнинэй хүлеэһэн һанал хүсэлдүүлэгдэбэ гээшэ.

Б-Н. НАМДЫКОВ.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

16 часһаа 20.30 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 16 часһаа орон доторхи һонин. 16.10 минутаһаа «Булжамуур» гэһэн үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 16.40 минутаһаа «Центральна кукольна театрайхид маанадай айлшан» гэһэн дамжуулга. 17.50 минутаһаа «Сиксиросэй портрет» гэһэн дамжуулга. 18.20 минутаһаа «Долоон хоног» гэһэн уласхоорондын программа. 19.05 минутаһаа «Намдал адли хаб хара» гэһэн уран һайханай фильм. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 20.30 минутаһаа холо, ойрын һонин. 20.45 минутаһаа «Факел» гэһэн залуушуулда зорюулагдаһан программа .21.30 минутаһаа «Скоро придет весна» гэһэн уран һайханай фильм.

ПРАВДА БУРЯТИ... МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕР...

Нэгэдэхи хуудаһанда: «С... руулна» гэһэн К. Петровэ... респонденци. «Үбэлэй үед... бүриһөө 1250 килограм... түлөө» гэһэн информа... ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: па... хронико. «Империализм ту... нинэй һургаал» гэһэн О. ... нэй статья. Түрэл орон ...

Гурбадахи хуудаһанда: «... лэй дүлэн соогуур алхала... һэн» гэһэн А. Субботиной ... понденци. Уласхоорондын ... жалэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: ... тын һонин», Соносхолшун...

Редакторай орлогш...
М. Н. НИМА...

Манай адрес, телефону...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-... арнёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактор... 82-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—... отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—6... 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленно... строительства—61-35, советского строительства и быта—... культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67 81 ... формации—34-05, общественная приёмная—56-62, маши... бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

● Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР. ● Н-03113. Зак. №...